

Let Not The Light
Of Freedom
Be Extinguished!

AMER

AMERIŠKA DOMOVINA

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

MILAN KRAVANJA 032798
1301 COURTHOUSE RD APT 1406
ARLINGTON VA 22201-2537

ME

Serving in Ohio and Nationwide, over 200,000 American-Slovenians
Vol. 99 — No. 33 (USPS 024100)

AMERISKA DOMOVINA, AUGUST 21, 1997

ISSN Number 0164-68X

60¢

Wedding in Old Tradition in Modern Slovenia

By Alice Kuhar

A wedding invitation for the marriage to take place June 28 in Slovenia of Sabina Kodrin and Aleš Stebe arrived in April. Fortunately, I was able to be there during this time to attend my cousin Sabina's marriage and observe many of the old marriage customs which have survived in modern Slovenia.

As in all impending weddings, plans and preparation had started a year before. Sabina decided not to have a maid-of-honor but chose her brother Juč to be her 'priča' or witness, and Alex chose his brother Egan as his 'priča'.

Soon the young men from the village of Komenda, in the Gorenjska area of Slovenia, learned of the impending marriage and made preparations to confront the groom to see if he was sincere enough in his wish to marry one of their beautiful village girls and purchase the bride from these 'Fantje Na Vasi.' After all, they had seen to it that no harm came to her all these years. The groom in return would also get a chance to question how well they looked after his future bride.

The Thursday before the wedding arrived amid much cooking and baking of food which would be offered after midnight when negotiations must be completed. As evening approached and knowing that the young men must stand erect throughout the trial and were not allowed to lean on the wall or door, and in order to hasten the process, Sabina's father turned up the furnace on this hot June night.

Sabina's parents, Ivan and Marija, lowered the lights in the living room where we waited to observe the excitement. The sound of men singing could be heard approaching; and at 10 p.m. a bell was rung by the young men who were admitted into the house by father Ivan.

Ten young men filed into the warm kitchen. Seated at the table which was laden with krofe, potica, cakes and refreshments, were Aleš, Sabina, the two witnesses Juč and Egan and another

friend Barut. The 'mešetar,' who would act as spokesman for the young men, carried a large scroll while others carried their own refreshments and another carried a candle.

After a short greeting, the spokesman unrolled the long scroll and began to read a poem extolling the virtues of Sabina and questioned the eligibility of Alex to marry this beautiful young lady from their village and demanded a price of one million 'tolars' from the groom.

In the middle of the reading, the lights went out, whereupon the candle was lit in order to continue the recitation, otherwise the asking price would be reduced. Amid much give and take, the spokesman began asking questions such as, "How many windows in the house?" "How many steps to the door," "Where was the bride born?" and so on.

With each correct answer the price would be reduced, but each wrong answer made the price go up. Then the groom would ask questions of the 'fantje.' "What is the age of the bride?" "What is her blood type?" "How many bells in her village church tower Sv. Juri?" and so on.

Occasionally Sabina would try to tempt the young men to eat some of the delicious food or partake of the refreshments, but they had to

refuse until all negotiations would be completed. As the evening wore on, and the fellows drank the refreshments they brought with them, voices became louder, along with good-natured joking.

As midnight approached, the price was agreed upon and the groom counted out the 'tolars' with a large stack of small bills. This money would then be used by the fellows to purchase a gift for the couple.

Then amid much laughter they all shook hands and clinked glasses for good luck and hugged one another in friendship.

Saturday, the day of the wedding, would bring on another test for the groom. But for now they can all sit down together and enjoy the feast prepared for them.

(Continued on page 4)

Frank and Lena Married 60 Years!

Congratulations to Frank and Lena Siewiorek of the St. Clair neighborhood of Cleveland who celebrated 60 years of wedded bliss with a Mass of Thanksgiving in St. Vitus Church on Sunday, Aug. 17. They are parents of two sons, Jack and Dan; and grandparents to Gail and Nora.

St. Mary's Summer Picnic

St. Mary's Parish in Collinwood (Cleveland), will hold its annual Summer Picnic at Slovenska Pristava on Sunday, August 24th.

The day will begin with a Mass at 12:15 p.m., followed by a chicken/roast beef dinner. Donation for the meal is \$10.00 for adults and \$4.00 for children.

Throughout the day there will be food, refreshments and games. "Veseli Godci" band will play for your listening and dancing pleasure. St. Mary Community Brass Band will also perform.

Everyone is cordially invited to the picnic.

Korotan Picnic with Guests from Maribor

Pleasant company, the beauty of nature, floral and pine scent, delicious food, refreshing drinks, a charming sunset, an enchanting star-and-moonlit sky, Slovenian dialogue and song, lively and soothing music, the rhythm of dancing couples, the happy disposition of the Slovenians, new acquaintances, the warm embrace of faithful friends, a silent prayer of gratitude for all these gifts — what else does one need for a most enjoyable experience?

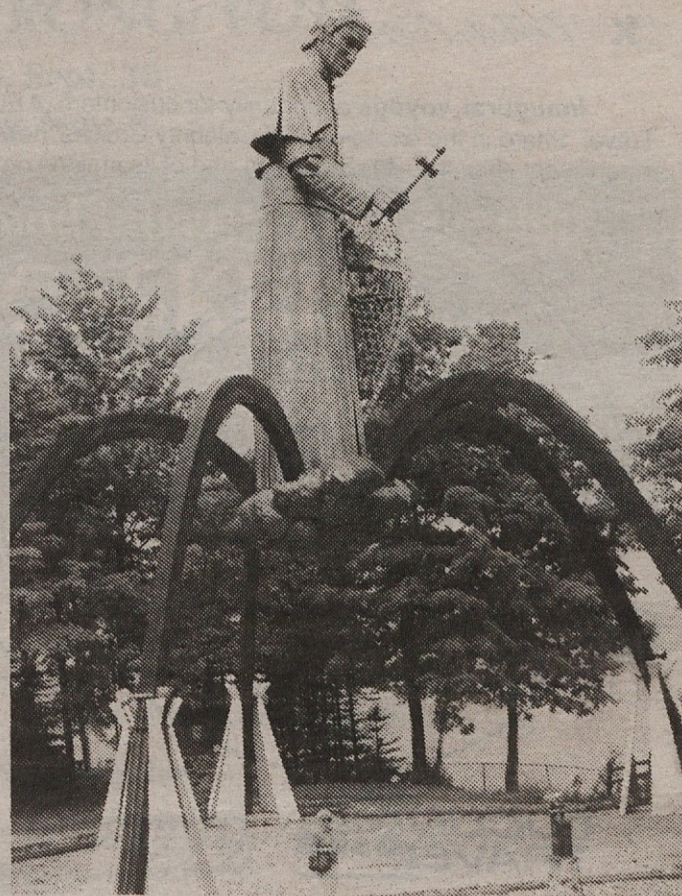
All this awaits you at Korotan's picnic on Sunday, August 31, at Slovenska Pristava in Harpersfield, Ohio. Refreshments will be available from early afternoon, and dinners will be served from 5 p.m. to 8 p.m. Your choice is steak or breaded chicken.

The members of the students' vocal group Lira, from Maribor, Slovenija, will be our special guests. You will also have the opportunity to hear their beautiful voices in concert on Saturday, August 23, at 7:30 p.m. in St. Vitus School Auditorium. Zdovčeve Dečve, a quartet made up of Potočnik sisters, will also perform. Their goal is to preserve the folk-songs of Koroška.

We are certain the concert on Saturday will be such that it will enhance your love of Slovenian songs and the pride of your heritage. Their appearance at the picnic will be a bonus. We sincerely hope to see you on both of these occasions.

Korotan members have tickets, but they will also be available at each function.

--M.S.

The bronze statue of Bishop Baraga in L'Anse, Michigan, overlooking Lake Superior.

(Photo by James V. Debevec)

Jim's Journal

By Jim Debevec

There have been a few expressions of doubt regarding some of the statements made in this column recently.

One concerns our sighting of blueberries in the Upper Peninsula of Michigan. If you read last Sunday's *Cleveland Plain Dealer* on page 10-J you may have noticed a full page grocery store advertisement which included a full color announcement for "Michigan Blueberries." You discern it didn't say Iowa blueberries, nor Arizona blueberries, it said precisely 'Michigan blueberries'.

This weekend we purchased a pint of blueberries which were grown at the Brady Farms in West Olive, Michigan 49460. Perhaps some of our astute readers can inform us where West Olive, Michigan is. Those blueberries were the largest and juiciest, and best tasting blueberries we have ever consumed.

At a KSKJ Lodge 25 gathering last Thursday evening, the radiant and wise Josephine Baskovic also recalled some of the delicious blueberries she had eaten while visiting Michigan. As a matter of fact, we all became so engrossed on the subject, the entire lodge decided to sponsor a trip to Frankenmuth, Michigan the first weekend in November. Lodge members are asked to call Secretary John Turek at 531-0230 to reserve space, at a discount for lodge mem-

bers. Other KSKJ members are also invited to come along on a space-available basis.

Josephine's distinguished husband, the man with the golden voice, Joseph Baskovic mentioned that the couple had traveled to Holmes County (Amish country) in northern Ohio, and came back with a cuckoo clock. Upon returning home that evening, he read this column delineating the noisy activities of the cuckoo bird and wondered if perhaps they had made a mistake. I reassured the eminent couple not to worry. "The cuckoo bird will not be an annoyance -- as long as it is safely nailed inside its box." Even Rudy Flis has one; and it doesn't seem to bother him nor his family. The real cuckoo, however, is another matter.

Then there was the question of the pesky flies we encountered at the Big Bay Lighthouse. On our local TV they show advertisements for summer vacations in Michigan, and the first thing you see is the Big Bay lighthouse. But they fail to show the flies.

Anyhow, an article in the Friday, Aug. 8 *Wall Street Journal* is titled "A Creepy Problem Tourism Boards Don't Warn You About." They say, "Stinging, biting, or just plain annoying insects are out in force this summer," due to the rainy July. The article says in Martha's Vineyard in Massachusetts the bugs were so thick it was like snowing. "You end up breathing them in." In Minneapolis, the mosquito population has grown tenfold since July 4.

In Glacier National Park in Montana, a spokesman said there isn't a single spot that is free of bugs this year.

In Ely, Minnesota "almost prehistoric" bugs can be heard chewing on trees. The Slovenians in Ely ought to harness the bugs to help cut their winter wood.

In the waters near Canada, it was reported the bugs "are large enough to carry away small children."

So for all you doubting Thomases, the bugs this year have been ferocious, particularly near water where they breed. Lately, we have also been inundated with pesky fruit flies this year. They are really obnoxious. One was buzzing an inch in front of my eyes, just challenging me to swat it while holding a piece of blueberry pie. They must like blueberries, too.

Maybe next year is the time to visit the beautiful mountains of Colorado or Slovenia where the flies don't congregate because of the high elevation.

*

Has anyone seen the new movie, "Air Force One" about the hijacking of the President's airplane?

It is an exciting movie, but very intense. It is non-stop action. However, talk radio host Rush Limbaugh has spent several days downplaying the movie claiming the film is about President Clinton. I saw the movie, and although it is about the President and the First Lady and a teen-age female daughter, it definitely isn't about the Clinton family.

First of all, the President depicted in the show is a Medal of Honor Winner and a war hero. It seems to me it is more in the image of former President George Bush. On the other hand, it could even be President John F. Kennedy they had in mind when the story was written.

Actually, in my humble opinion, it's not about any specific President, but an ideal image of one.

An aside to Mr. Limbaugh: If the film were about President Clinton, he would have talked the enemy into submission, and the audience would have fallen asleep, and it wouldn't be the number one box office hit. Therefore, I suggest he see the movie before he criticizes it, or its producers.

*

Received a note this week from Robin Verhose. She says the people from Northern New Jersey and New York City who visit the Jersey Shore in the summer are called "Bennies." She says no one knows where the word came from. Do any of our readers know?

*

Speaking of unusual words, does anyone know

100 WORDS MORE OR LESS by John Mercina

IF YOUR LAST NAME
WAS
Van GOGH

A friend of mine e-mailed the following interesting facts about the relatives of Vincent Van Gogh, the famous Dutch painter:

- The grandfather who moved to the then Yugoslavia was U. Gogh.
- The sister who wore a mini skirt and danced in bars was Go Gogh.
- The brother who ate prunes was a Gotta Gogh.
- His dizzy aunt was a Verti Gogh.
- The cousin who moved to Illinois was a Chica Gogh.
- His magician uncle was a Wherediddy Gogh.
- The cousin who lived in Mexico was a Ameeee Gogh.
- Aunt who was a good dancer was a Tan Gogh.
- An Uncle who was constipated was a Can't Gogh.

(Author Unknown).

what a "Foamer" is? You have to train your mind on this one. The first person with the correct answer receives a free one year extension to their subscription to American Home.

*

Congratulations to our own Slovenian Al Pestotnik who was on the Ohio Lottery TV show two Saturdays ago. He came away with \$8,800. Nice going, Al. We're all proud of you. Now Al and

Veronica can go camping all over the world thanks to the Ohio Lottery

Last week, we at the American Home tried to pick the winning numbers in the \$37-million super jackpot. We were aiming for an early retirement. As you can see, alas, we missed the target.

Oh, well it could be worse. We could be astronauts on the space station 'Mir.'

Specialists in
Corrective Hair Coloring

tina & brenda's

HAIR SALON

461-7989 / 461-0623 5216 Wilson Mills Rd.
Richmond Hts., Ohio 44143

MARK PETRIC
Certified Master Technician

Petric's Automotive Service

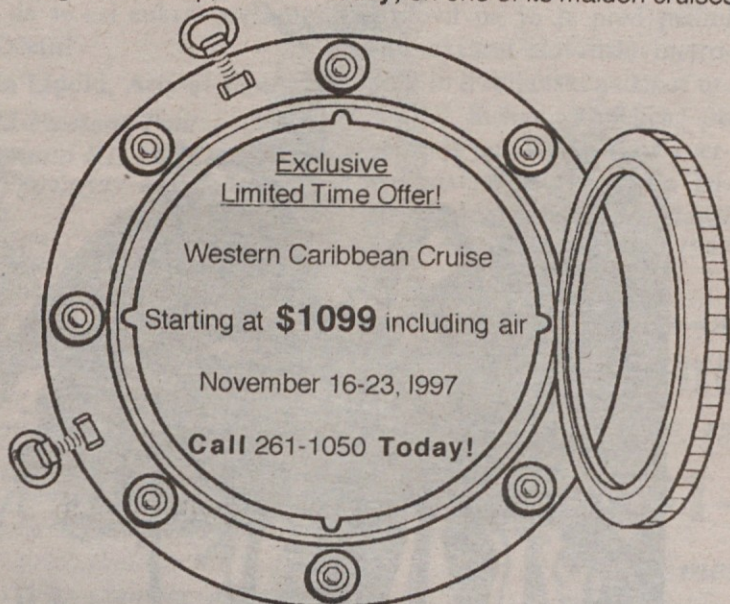
Foreign & Domestic
General Auto Repair

(216) 942-5130

33430 Lakeland Blvd., Eastlake, Ohio 44095 / LOCATED IN REAR

X Celebrity Cruises

Inaugural voyage opportunity for customers of Euclid Travel. Share in the excitement of Celebrity Cruises' newest magnificent ship, the **Mercury**, on one of its maiden cruises.

22078 Lakeshore Blvd.
Euclid, Ohio 44123

ON JE EDEN OD NAS

From the Ward...
For the Ward!

Vote for **Joe Cimperman**
Cleveland City Council Ward 13

Paid for by The People for Joe Cimperman • 1009 Kenilworth Avenue • Cleveland, OH 44113

Remembering Uncle Martin

I just got off the phone with my cousin, Lucy. She is having a Mass for her mom and dad this Wednesday. Her dad, my Uncle Martin, was my mom's older brother and my godfather.

When he dressed to visit our family on the west side, he wore a suit, vest, and hat. His beautiful pocket watch was tucked in his vest pocket. Whenever we asked, he would show us his pocket watch with the shiny porcelain face, and let us hear it tick.

Each time we saw him, his first words were "Long time, no see." When we were preschool age, and my aunt and uncle visited us, before they left, my Uncle Martin would put one dollar and a quarter in our hands - there were four of us.

My mom and my uncle were sister and brother, but also very close friends. When my mom died, it broke my Uncle Martin's heart.

My mom and dad and aunts and uncles did not vacation. They enjoyed coming to the west side for Baptisms, weddings, and name days (like birthdays). My folks went east for the same reasons.

My uncle worked for the

New York Central Railroad in the Collinwood Yards repair shop. A few days after I was out of the army, I was driving down my uncle's street and spotted him walking. I got out of the car, shook his hand, and congratulated him on his retirement from the railroad. He looked at me, then said, "If they let me, I would go back to work for free."

Another time, at his house, he was digging his garden. I said, "Boy, are you lucky, Uncle Martin, to be healthy and doing this digging at your age." He stopped, looked up at me and said, "All my friends are gone." That was the first time the thought of loneliness penetrated my heart and soul.

My mom had a terrific brother in Martin. Besides being generous to us kids on his visits, he often constructed for us games of wood, nails, springs, bolts, and rivets with his hidden genius.

This Wednesday at Mass, I will thank God for my Uncle Martin, and mention to my uncle that I haven't forgotten him and all he was to me, and thank him again, just one more time, till next time.

--Rudy Flis

Alice and Tony Laurich celebrate 65th Anniversary

Congratulations to a wonderful couple, Alice and Tony Laurich! They celebrated their 65th wedding anniversary on July 2nd with their children, grandchildren (4), and great-grandchildren (7).

Family and friends wish them many more healthy years together and all the blessings from above. *Bog Vaju živi še na mnoga leta!*

In Memory

Enclosed is my subscription renewal and a donation (\$10) in loving memory of my parents, **Valentine and Frances Mavko**.

Fran Mavko
Marblehead, MA

Donation

Albert J. and Agnes J. Koporc of Bratenahl, Ohio donated \$25.00 to the American Home newspaper. Many thanks for your generous gift.

Paper is Late

Sorry to tell you this, but the Ameriška Domovina is always 2-3 weeks behind the printing date in arriving here in Florida. Could there be something done about this?

--Drago Mavko
Spring Hill, Fla.

COMPUTER

NEWS AND NOTES

Are You Up-To-Date On EMail Etiquette?

(NAPS)—Did you know that using all capital letters in an email message may be seen as "shouting" by the recipient? This is definitely an email faux pas, unless you mean to be raising your electronic voice.

Whether you're making a debut in Cyber Society, or are already an email "snob," you should make sure you're up-to-date on the fine points of email etiquette. Here are some other important do's and don'ts according to the *Guide to Email Etiquette* from Claris, makers of the popular Em@iler software for email management.

DO be concise when sending email. Attention may drift if messages are too long.

DO become fluent in email language, or what is called "E-speak" by Claris.

DO spell-check your email to avoid embarrassing mistakes. Claris Em@iler has an integrated Claris Dictionary for complete spell checking.

DON'T "spam," or in other words, send junk email (such as an advertisement) using a newsgroup or to anyone you don't know.

DO clean your email and check it regularly. Be sure to back up email messages to disks for future reference and easy and safe storage.

As moods, personalities and emotions are difficult to convey when using email, symbols referred to as "emoticons" have been developed to help communicate feelings and show some personality when appropriate. For instance, a colon, dash and the end of a parentheses can stand in for a smiling face:-). Asterisks on both sides of a word are used to *emphasize* the word.

Important aspects of E-speak called email acronyms, such as IRL for "in real life," ROTFL for "rolling

Avoid being shunned by Cyber Society. Learn some email etiquette with a new guide from Claris.

on the floor laughing" or F2F for "face to face," are a fun, fast way to get a point across.

Improper care of an email system can cause a slowdown of email transmission and other computer sluggishness. The better email is managed, the higher the performance quality. If email is properly maintained, cleaned and organized, there will be better all around functioning of the computer system, and you can avoid dangers such as lost or misfiled emails.

An easy and powerful way for business, home and education users to manage electronic mail, organize contacts and stay connected to people around the globe is with Claris Em@iler software. This easy-to-use software features a powerful, accessible email address book, filing cabinets to organize mail and file download options.

To view the *Guide to Email Etiquette* from Claris visit the Claris Web site at www.claris.com. To purchase Claris Em@iler for Mac OS, visit the Claris Web site or call 1-800-544-8554.

JOHN C. SKRHA

Democrat

Keep Ward 13 Councilman

For Our Neighborhoods, For Safety, For Housing, For Jobs

KEEP WARD 13 STRONG: VOTE

Primary Tuesday, Sept. 30
General Tuesday, Nov. 6

Vote For Experience, Commitment and Integrity in Leadership

VOTE: JOHN C. SKRHA

Councilman Ward 13

Democrat

Dear Ward 13 Resident,

It has been an honor serving you these past 4 years at City Hall and I am proud to represent you as your councilman.

It would be my privilege to continue representing you, the people of Ward 13. Together we will strive to improve safety, housing and employment for all residents as we head into the next millennium.

Your Neighbor,

John C. Skrha

4 A Traditional Wedding in Modern Slovenia

(Continued from page 1)

Part 2

The sun was shining brightly on the wedding day of Sabina and Aleš in Komenda, Slovenia. A civil ceremony would take place at 11 a.m. and a Wedding Mass and marriage vows would take place that evening at 7 p.m.

Their driver and protector, Sabina's uncle Miro, put on his tuxedo and top hat and drove to pick up accordion player Miha who will entertain the wedding party during the day. Next he and the groom Aleš went to pick up the bride's bouquet and the bouquet of white carnations, roses and lilies which were attached to the hood of the car.

As they approached the bride's house, a 'mlaj' or maypole had been erected by the village young men. Two 20-foot evergreen trees were set up at the beginning of her drive, one on each side, and across the top was a decorated sign reading "Živila Nevesta in Ženin" "Good Luck to the Bride and Groom."

Driver Miro drove under the 'mlaj' and then had to maneuver the car so that when he left with the bride and groom, he would drive straight out. He was not allowed to back up the car at all throughout the day while the couple were in his car as this might bring them bad luck. The car must only go forward.

Aleš entered the house and presented the bouquet of white roses, calla lilies and orchids to the bride. Sabina was radiant in a white silk shantung gown with Belgian lace insets studded with sequins and seed pearls and a four foot train. Her fingertip veil was edged in matching Belgian lace.

As she and Aleš and their two 'priče' or witnesses prepared to leave, they were met under the 'mlaj' by the village fellows, dressed in blue work overalls, who had placed a large log between two wooden horses. They then insisted the groom must pay a tax and also prove that he had the skills of a family man and must prove his worth by sawing the log in half before they could proceed.

Once again dickering for a price to pass began between the groom and his two witnesses, Egan for the groom and Juč for the bride, and their protector Miro with the 'fantje na vasi.' Looking on were the bride, accordion player, parents of the wedding couple, neighbors and

friends.

Soon the 'mešetar' or negotiator settled on 5,200 tolar, or about \$40, and symbolically sawed the log in half amid the cheers of onlookers as they all celebrated amid much laughter with a drink for good luck. The 'fantje' and their girlfriends would then go to the local 'gostilna' for their own celebration with the money.

Everyone entered their cars and proceeded to the civil ceremony in the blue Hall of Ljubljanska Grad. Following the ceremony and amid a shower of rice, Sabina and Aleš Stebe greeted friends and relatives outside the Ljubljana Castle as we all toasted the bride and groom with champagne.

As the couple entered the car, they found to their dismay, the back of the car was filled with balloons which had been filled with rice. The couple must sit on the balloons and break them but not let them fly out of the car. Soon they settled in amid rice and balloons and were off to the photographer's studio, then for lunch in a restaurant and to visit relatives.

At 7 p.m., the second ceremony took place at Komenda's beautifully renovated Sv. Juri, St. St. George's church. Cousins Brigita, Danijela and Karmen sang with the children's choir for the wedding mass and Danijela did the reading at the mass.

Part 3

A 'poročna slavlje' or wedding celebration following the marriage ceremony of Sabina and Aleš Stebe was held in Domžale in Gorenjska region of Slovenia.

As we entered the restaurant guests were served a choice of kiwi liqueur, brandy or champagne. When the wedding party arrived, the musical Ansambel Svetlin was waiting outside to greet them and escort them into the hall.

Tables set for 200 guests were overflowing with *potica*, *krofe*, *flancate* and cookies along with bottles of wine, juice and mineral water. We were then served platters of wiener schnitzel, roast pork and chicken with side dishes of roasted new potatoes, broccoli, carrots and cauliflower and a mixed salad of beets, cucumbers and lettuce.

Soon the Svetlin Ansambel struck up the first tune and dancing began. As we enjoyed the music there was a commotion at about 11:00 and before we knew it, the

bride was "stolen" and whisked away by aunt and uncle Danijela and Zdene.

Immediately the bride and groom's protector Miro and 'priče' Egan and Juč had to search for the bride and must have her back at the reception before midnight. Soon the trio located the stolen bride and her captors at a local 'gostilna' where champagne was then ordered for everyone in the house with the tab paid by protector Miro. The bride was then returned to the wedding reception amid much applause and cheering.

At midnight a three-layered wedding cake and a separate cake in the shape of a lamb, were cut by the bride and groom and served to guests. As the music struck up again it was time for the bridal dance led by Sabina and Aleš, then their parents, and so on. The bride then introduced each of the guests from both sides of the family.

Once again it was time for music and soon a chain was formed and all joined in as we wove throughout the restaurant in time to the music. As we returned to our tables we saw that once again a full course meal had been set up with platters of breaded chicken, veal *cordon bleu* and pork cutlets with all the trimmings.

After dancing off the food it was time to symbolically auction off the bride's bouquet. Guests began to make bids in order to purchase the bouquet for their village. After a time of much laughter and joking, the groom called the auction to a halt and the bride stepped to the center of the floor as all unmarried eligible young ladies eagerly gathered around with hopes of catching the bride's bouquet. With encouragement from onlookers the bride counted, "One, two, three," and tossed the bouquet over her head as lucky Kristina, the bride's sister, caught the prize with the conviction that she will be the next bride from the village.

Once more we danced off our food and as the clock approached 6:30 a.m., the band escorted the bride and groom to the car as they left amid our cheers and good wishes. As we began to leave for home we were given favors of mints wrapped in pink net and lace.

This was indeed a blend of old and new Slovenia.

Australia - A New Old Continent

By Cecilia Dolgan

G'day, mates. No, it's not Crocodile Dundee, just some Americans practicing a friendly hello in preparation for a trip to Australia. Come November 19, a congenial group of people will be adding another continent to their travel diary, and it is my privilege to be the escort for Kollander Travel.

This unique 14-day excursion has many attractive components, among them visiting some extraordinary scenic havens, such as the Great Barrier Reef - the world's largest coral creation, 1250 miles in length; beautiful Sydney and its famous harbor - the largest and oldest city; the city of Melbourne - capital of Victoria; and a ride on the Great Ocean Road - one of the most scenic coastal highways anywhere.

Australian people have a reputation of being very friendly, and that's why we're looking forward to meeting the Slovenians of Sydney and Melbourne. The cultural societies in the two cities are arranging a social evening for our tour group. In the plans are good food, music, new friends, probably some good beer too, at the Slovenian halls.

The Slovenians who emigrated to Australia seem to

have many cousins in the United States, so it should be a fun way to fill out the family tree in a far-off place.

If you have ever thought about a vacation in Australia, the suggestion here is not to put it off, because this package has many extras included in the total cost.

For starters, "Happy Matt" Grdadolnik will be on board with his accordion ready to entertain from continental melodies to sing-a-longs with Cilka. There are special dinners: Welcome dinner at the Colonial Club Beach Resort, Thanksgiving dinner, a lobster dinner, dinner aboard a Colonial tramcar, and dinner at each Slovenian hall.

The weather is another plus as Australia is in the Southern Hemisphere and will be heading into early summer, with the temperature in the 80s in Cairns.

And don't be apprehensive about the travel time. Even though the destination is on the other side of the world, the longest air flight is little more than the time it takes to fly to Europe.

If you want to see kangaroos, koalas, the Kuranda, and the best sights in Australia, call Kollander Travel at 692-1000 or 1-800-800-5981. We would like to have you join us. Tata...

E. 185 Festival on TV

The E. 185 Street Festival is being featured on Tony Petkovsek's "Cleveland Polka Scene" cable TV show on Cleveland Cablevision channel 52 plus on Lake County's Medio One Channel 32. Plans are also in progress to show it on the Euclid community channel, too.

For information on times call 946-1330 or 481-8669 or listen to Tony Petkovsek's "Polka Radio" show on WELW-1330 AM Lake County and simulcast on WDLW-1380 AM in Lorain County, Ohio daily at 3:15 p.m. and Saturdays at noon. Fr. Frank Perkovich with "Polka Mass" and Kres Slovenian folk-dancers are featured.

Being shown separately on Cleveland Cablevision Channel 35 are highlights of the E. 185 Street Festival parade at various times of the week. The event was sponsored by the Northeast Shores Development Corporation.

\$20.00 donation

A big Thank You to Tony and Mary Delost of Euclid, Ohio who renewed their subscription plus added a \$20.00 donation.

\$\$\$ for transistor

CASH for your small transistor radio. Call 431-9733 evenings

Petkovsek's Radio

- SINCE 1961 -

WELW - 1330 AM (East) 1380 AM (West)
Simulcasting Daily 3:15 / Sat. 12-2 pm

(KOLLANDER POLKA TOUR HEADQUARTERS)

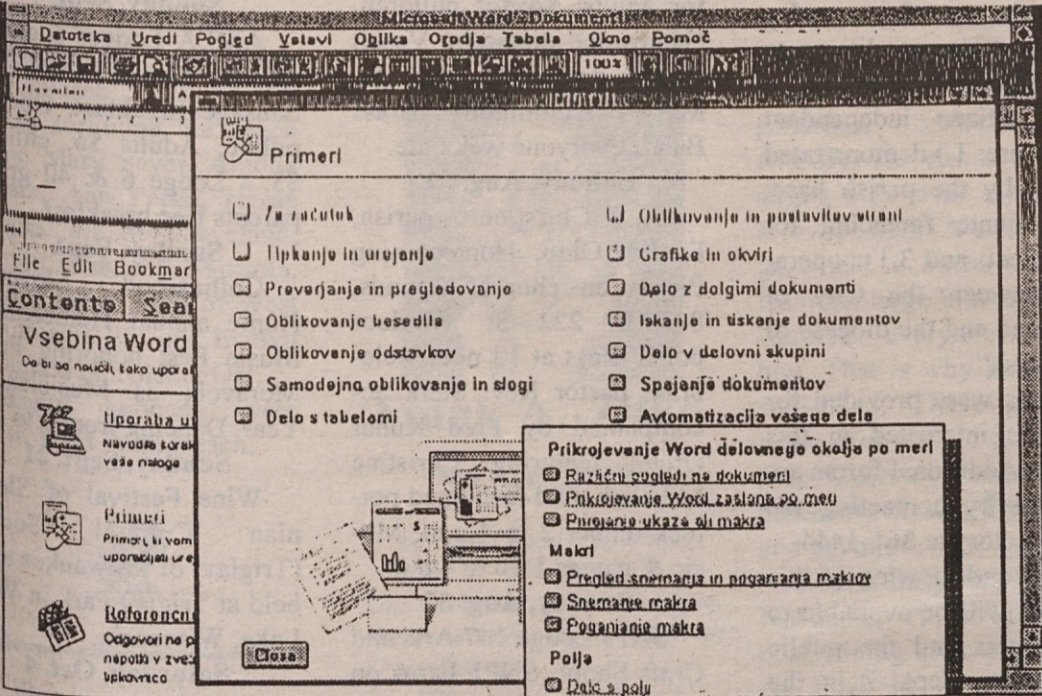
971 East 185th Street • Cleveland, Ohio 44119

TONY PETKOVSEK • CO HOST- JOEY TOMSICK • Featuring- ALICE KUJAR DUKE MARSEC
PATRY SLUGA

(216) 481-TONY (8669) or KOLLANDER (216) 692-1000

Kres Slovenian Folk Dancers perform at Ohio State Fair on Sunday, Aug. 10 in Columbus, Ohio.

Slovenian gurus were among the first 30 countries in the whole world to be tapped by Microsoft for Word software in their own, the Slovenian Language.

Labor Day Picnic in PA for Slovenian Radio Program

Consider this your invitation to join us on Monday, Labor Day, Sept. 1 from noon onward for the annual picnic of Pittsburgh's pleasurable radio program "Songs & Melodies of Beautiful Slovenia" hosted weekly by Violet Ruparcich. The beautiful grounds of the Croatian Center on Schitzen Park Road in Millvale, PA is the site.

The musical line-up will provide pleasure for young and old, dancers and listeners alike. The ever-popular and well-known Dick Tady orchestra will electrify the crowd as only they can. As a special musical treat the Johnstown "Nightingales" under the direction of Bronco Toter will delight the crowd with their vocal ren-

ditions of old-time favorite Slovenian songs with button-box accordion accompaniment.

Teaming up with Dick Tady and his DTO's will be the original recording artists of Darlene Balog-Fejka and Violet Ruparcich as they take to the stage for a five o'clock performance.

No Slovenian picnic would be complete without the strains of the button-box accordions echoing their melodies and there will be plenty to be heard "under the trees" as well as on stage. Under the leadership of Fred Stubert a great group of guys and gals will produce sounds as you like them. Other button-box accordionists are welcome to join them, so

bring your button-boxes and join in the fun.

Slovenians have a song entitled "Piknik je ta pravi" or "The Picnic is the Right One" when there is an abundance of good food. Sparkling "vino" or cold "pivo" also lightens the heart

The serving of delicious barbecued pork, lamb and chicken along with those special Slovenian "klobase" will be served.

Come early and stay late. If that's not possible then join us for at least a few hours and show your support the radio program "Songs and Melodies of Beautiful Slovenia." It is heard every Saturday from 4-5 p.m. over station WEDO 810 AM on the dial /McKeesport-Pittsburgh.

SPECIALIZING IN FIRE DAMAGE REPAIR

YANESH
BROS.

CONSTRUCTION CO., INC.

William S. (Bill) Yanesh

EAST
29013 EUCLID AVENUE
WICKLIFFE, OHIO 44092
943-2020
943-2026

WEST
12205 SOBIESKI ROAD
CLEVELAND, OHIO 44135
941-5010
941-3358

J. F. Optical

50% Off

Selected Quality Frames

FREE GLAUCOMA TEST

Call for Appointment
(216) 531-7933

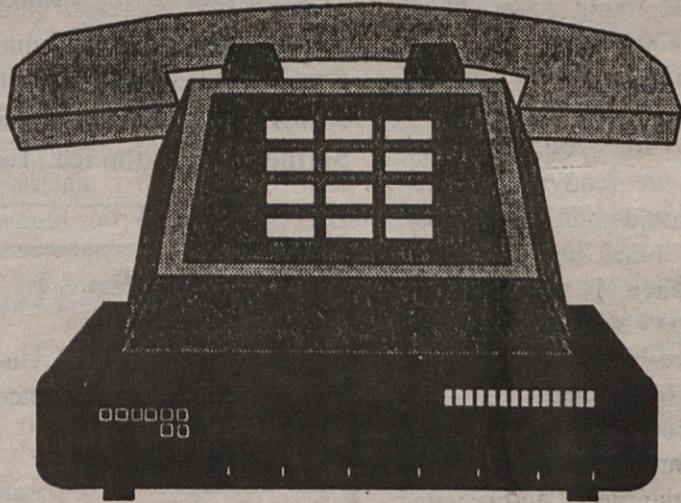
775 E. 185th St., Cleveland

Perkins Restaurant

22780 Shore Center Dr.
Euclid, Ohio 44123
216-732-8077

Operated by Joe Foster

Pay your parking tickets from the comfort of your living room.

Pay-By-Phone
1-216-664-4744

**MAJOR & MINOR AUTO REPAIRS
FOREIGN & DOMESTIC
STATE EMISSIONS INSPECTIONS**

**DIESEL ENGINE REPAIRS
4-WHEEL & FRONT WHEEL DRIVES
COMPLETE DRIVE-TRAIN SERVICE
FRONT END ALIGNMENT**

ASE
Automotive Service Excellence

EUCLID SUNOCO SERVICE

222ND STREET
940 East 222nd Street
261-9544

200TH STREET
470 East 200th Street
481-5822

APPROVED
AUTOMOTIVE REPAIR

Joe Zigman, owner

6 Report on Proposed St. Vitus Senior Housing Project

by S. J. Kuhar

On Monday, August 18 at 7:10 p.m. in St. Vitus Parish Auditorium, 6111 Glass Avenue, Cleveland, Father Joseph P. Boznar began with an invocation prayer for the first public forum on the parish issue of providing housing for independent living for parish senior citizens.

After a general description of the project to date by Father Boznar, the forum was chaired and moderated by Joseph V. Hocevar, chairperson, Ad Hoc St. Vitus Senior Citizen Housing Committee.

Hocevar noted that while the committee was officially formed on January 21, 1997 committee members have for the past two years examined similar site locations such as Ascension Village, Holy Redeemer Senior Citizen Facility, and Gateway Manor.

The committee, with input from respective parish governing bodies of parish and finance councils, has been involved in the process of land acquisition, contracting of asbestos removal and site demolition and preparation.

Thomas E. Tomsik, AIA and T. Michael Tomsik, AIA, of the architect firm of Lipaj-Tomsik, Architects/Planners, provided a broad overview of one direction for the proposed St. Vitus Housing Project.

In general terms, according to Thomas E. Tomsik, the proposed project could utilize the parish convent by being converted into 10 single bedroom housing units, and remodeling the basement area into storage, laundry, possible community and/or recreation usage. Each unit in the remodeled convent would have approximately 460 square feet with bedroom, kitchen/dinette, living room, bathroom, and closet.

The chapel in the convent would remain used as a chapel for residents and parish. A renovated courtyard would connect to a proposed new building that could have six one-bedroom units (547 square feet each), four two-bedroom units (704 square feet each).

Accommodation for parking could be one parking space per unit. A three dimensional scale rendering was provided in addition to an artist rendering of how the renovated convent and new building could look in relationship to existing buildings in the immediate area.

The financial dimension

of the project was provided by Stane Kuhar. In general, the cost for renovation work for independent senior citizen living in the parish convent would be approximately \$500,000.

The following costs have already been incurred: acquisition of land/demolished buildings (\$90,000); asbestos removal (\$19,100); demolition/clean engineered fill on the site (\$51,500); and construction of a security fence (\$2,100). Total acquisition and site preparation costs to date have amounted to \$162,700. All costs have been paid-in-full.

In addition, the parish, through its "St. Vitus Development Corp.," applied for assistance from the city of Cleveland through the N.D.A. Block Grant program in May 1995. Approval was granted and funding made available in June 1997. The award amount was \$50,000 and was specifically targeted for asbestos removal and demolition work only.

Kuhar noted that the parish could financially support approximately 40% of the project cost without directly impacting the mission work of the parish. He noted that the building portion of the

project would be privately funded without public assistance.

Father Boznar reiterated this point by noting that a similar type senior citizen project completed by Holy Redeemer Parish took more than 10 years to complete with the use of public funding.

Father Boznar stated that a decision on whether or not to proceed must be arrived at within the next few months. He said, "The conditions to move toward creating a senior citizen independent facility are: 1.) demonstrated interest by the parish base; 2.) adequate financing for the project; and 3.) cooperation between the City of Cleveland and the diocese of Cleveland."

Forms were provided for attendees interested in this project. Additional forms are available by contacting the parish rectory at 361-1444.

A second viewing of this proposal will be available to parishioners and the public on Sunday, Sept. 7 in the parish auditorium during the annual Altar/Rosary Society Benefit Dinner.

Approximately 50 people attended the forum.

Left to right, Joe Fortuna, Joseph Hocevar, and Frank Cerar are ready to lead the candle-light procession of KSKJ members and friends at Our Lady of Lourdes Shrine on Chardon Rd., Euclid, Ohio on May 22.

House For Sale

DUPLEX 6-6 at 7828 Union Ave. (St. Lawrence area) \$35,000.

Call 341-7345

(31-35)

House for Sale

2 story colonial, 3 bedrooms, 1½ baths, basement, fireplace on Landseer Ave. (off E. 185th St.). By owner, \$75,000.

Call 1 216-285-2785

(31-34)

Al Koporc, Jr.

Piano Technician
(216) 481-1104

Coming Events:

Saturday, Aug. 23

Student chorus "Lira" from Maribor, Slovenia concert in parish hall of St. Vitus parish at 7:30 p.m. Donation \$10. Music for dancing after concert. Tickets from members of Korotan.

Sunday, Aug. 24

St. Mary's (Collinwood) Church Festival at Slovenska Pristava beginning with 12:15 p.m. Mass. Chicken and roast beef dinners \$10 for adults; \$4 for children. Games and music by Veseli Godci orchestra, plus St. Mary's Community Brass Band. Everyone welcome.

Sunday, Aug. 31

St. Christine parish, Euclid, Ohio, Homecoming Picnic on church grounds, 840 E. 222 St. Outdoor polka Mass at 12 noon celebrant pastor Rev. Sterk accompanied by Fred Kuhar Orch., featuring Christine Mihelich. Old fashioned potluck dinner 2 to 4 p.m. Music & games 1:30 to 4 p.m.

Sunday, Aug. 31

SNPJ Lodge 147 Arts and Craft Show, SNPJ Farm on Heath Rd., Kirtland, Ohio, from 1 to 7:30. Admission \$3. Music by Dan Peters Orchestra.

Monday, Sept. 4

Songs & Melodies of Beautiful Slovenia annual radio picnic at Croatian Center, Schitzen Park Road in Millvale, PA 12 noon to 8

Need an electrician?

For all electrical repairs
Call 790-2989

(34)

p.m. featuring non-stop music: "Nightengales" vocal Ens of Johnstown, PA, Dick Tady Orch. with recording vocalists Darlene Balog-Fejka and Violet Ruparcich. Serving all day authentic Slovenian foods and refreshments.

Sunday, Sept. 7

St. Vitus Altar Society Annual Chicken & Roast Beef Dinner in St. Vitus Auditorium.

Sunday, Sept. 7

AMLA Lodges 6 and 40 sponsor annual Pancake and Sausage Breakfast. Open to public. Adults \$6, children \$3. - Lodge 6 & 40 grandparents free breakfast.

Sunday, Sept. 7

Collinwood Slovenian Home annual Homecoming Music Fest honoring Frank Moravcik as Musician of Year. Dancing from 5 to 10.

Sunday, Sept. 21

Wine Festival of Slovenian Cultural Society (Triglav) of Milwaukee to be held at Triglav Park in Wind Lake, Wisconsin.

Saturday, Oct. 4

Fantje na Vasi 20th Anniversary Concert, St. Clair Slovenian National Home, 7 p.m. For information, call (216) 352-7455.

Sunday, Oct. 5

Upstairs Dance at Slovenian Society Hall, 20713 Recher Ave., Euclid, Ohio. Walter Ostanek from 4 to 8

p.m. on stage; Sumrada Brothers from 7:30 to 9:30 p.m. in the Annex. Special guests Zeke & Charlie. Benefits Zarja, Jadran, Circle #2, Glasbena Matica, Fantje na Vasi.

Welcome All

Alumni, Former & Present
Parishoners Of ST. CHRISTINE
Community Parish. Celebrate The
Final Parish Event Of Summer & The
Beginning Of A New School Year,
Join Us For A

"HOMECOMING PICNIC"

SUNDAY, AUGUST 31ST

on the Church Grounds at 840 East 222nd Street, Euclid, Ohio

Outdoor POLKA MASS at 12 Noon

Celebrant: Pastor Rev. Sterk - Liturgy, accompanied by Christine Mihelich Hibb & the Fred Kuhar Orchestra.

Serving 2pm to 4pm
an Old Fashion Pot-Luck Dinner

Music & Games 1:30pm to 4pm

The Dan Cosic FUNERAL HOME

Finest Funeral Facility
in Northeast Ohio

944-8400

28890 Chardon Road
Willoughby Hills, Ohio 44094

DEATH NOTICES

ELLA M. MEUSER

Ella M. Meuser (nee Slak) died July 23 in West Palm Beach following an auto accident.

Mrs. Meuser had been a resident of West Palm Beach since 1982. She was president of the American Slovenian Club of South Florida.

Survivors include her husband Stanley F. Meuser of West Palm Beach, FL.; a daughter, Mary Ellen Graham of Portland, OR, three sons, Frank M. Michaels of Rochester, NY, John T. Michaels of Canton, MA, and Thomas A. Michaels of Tallahassee, FL; and seven grandchildren.

Also surviving are seven sisters: Mary Sever, Amelta Strainer, Ann Perko, Narda Sprague, all of Cleveland, Dorothy Slak of Sarasota, FL, Antoinette Ruth of West Palm Beach, FL, and Evelyn McDonald of Toledo, OH.

Funeral services were held in West Palm Beach.

In Loving Memory of the 5th Anniversary of Mary Muniza- Klemencic

Aug. 26, 1992 was a sad day
for all who knew and loved
you.

We below, your family,
can't forget who and what
you were to us all.

Love,
Son - John
Nieces - Carole, Mimi D.
Mim A. - Tillie
Nephews - John - Ed
Granddaughters -
Linda - Laura
All Great-Grandchildren

CARST-NAGY Memorials

15425 Waterloo Rd.
481-2237

"Serving the
Slovenian Community."

ZeLe Funeral Home

MEMORIAL CHAPEL

LOCATED AT

452 E. 152 Street

Phone 481-3118

Family owned and operated since 1908

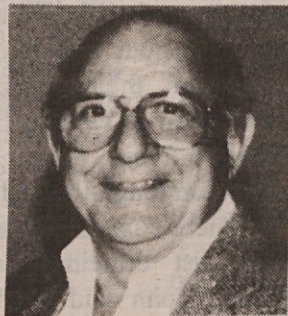
In Memory

We are donating \$30.00 in memory of **Anthony Vrhovc** of Mentor, Ohio. He was a wonderful father and father-in-law who taught me to love Slovenians, their music and their culture. We miss you, Gramps.

Love,
Robin and Butch
(Verhose)

In Loving Memory Of Our Husband, Father, Grandfather and Father-in-Law

Frank A. Zitko

Died Aug. 15, 1994

*If we could have a lifetime
wish,
One wish that could come true.
We would pray to God with all
our hearts,
For "Yesterday and You".*

SADLY MISSED BY:

Dorothy — Wife
Frank J. — Son
Susan — Daughter
Ann — Daughter-in-Law
And Grandchildren

In Loving Memory of First Anniversary of the death of

Frances Mavko

Who passed away on
Aug. 4, 1996

*It broke our hearts to lose you
But you did not go alone,
For part of us went with you,
The day God took you home.*

Sadly missed by:

Daughters: Anne Knaus
Fran Marie Mavko,
Son-in-law Frank Knaus
Grandchildren,
Great-Grandchildren

In Memory of Father Joseph Snoj

1911 - 1997

On a beautiful Indian summer day in October 1949, my family was astonished by an unexpected surprise visitor to our new home in California, which was 7000 miles from our native land, Slovenia. The visitor was a former classmate of mine from high school in Ljubljana. He was Joseph Snoj.

Father Snoj had arrived in America in 1947 and joined a parish in Chino, California as associate pastor. By nature, he was unpretentious, wise, ascetic, considerate, generous, tolerant, and friendly. He was a tall and strong man with a straight-arrow posture. A clear direct gaze and a sincerity came from his large blue eyes that warmed everyone around him. That is why he was so well-liked. These qualities made him an ideal priest, able to serve his church and parishioners with love, skill, and devotion.

Joseph Snoj was born on November 19, 1911 in the coal mining town of Zagorje ob Savi in Slovenia. He came from a family of 12 children. The family was devout and poor. Two priests and two nuns came from this family and the eldest son, Franc, became a minister in the Yugoslav government before World War II broke out.

I first met Joseph Snoj as a fellow student at the classical gymnasium (high school) in Ljubljana in 1926. He had been a promising student in his elementary school so the family decided to send him on to Ljubljana to further his education. He rode the train to school every morning, and often he was cold and hungry.

He was a popular student and had many friends. In 1933 he graduated from the classical gymnasium and decided to study for the priesthood at the seminary in Ljubljana. He persuaded a classmate, Joze Zabkar, to go to the seminary, too. Zabkar later became a bishop and papal nuncio to Sweden.

Joseph Snoj was ordained as a priest in 1937 in the church of St. Nicholas in Ljubljana. He would serve as a priest for 60 years. At the ordination ceremony he was honored to have a multitude of his family and friends. Among them were the identical twin sons of a classmate, Vika Banko, who received a special blessing from the new priest. The twins' father had been killed in the war.

His first assignment was in Trzic, an industrial town in the Karavanka mountains, where he served as assistant pastor. Then he was sent to St. Jacob's church in Ljubljana. Throughout his life as a priest he was happy to serve his parishioners and bring them spiritual comfort and help them in any way he could.

In May of 1945, World War II ended, but it was the start of communist rule in Yugoslavia. Father Snoj joined the tens of thousands of Slovenians who chose to leave their native land rather than live under a totalitarian form of government. He lived for two years in Slovenian refugee camps in Italy. In 1947 the Vatican sent him to the United States and assigned him to Chino, California as a parish priest. And so it was, that two years later he found us some 40 miles away in Orange County, California. My family and I had arrived in the USA under similar circumstances.

It was then that Father Snoj and Frank Zebot (my husband) came up with a wonderful plan. The idea of having an annual gathering of Slovenian-Americans who live in Southern California was born. Friends such as Father Pavel and Frank and Nada Stopar helped them to organize it. The occasion would be the May Devotion or Smarnica, a religious ceremony in honor of Mary. There was a large population of Slovenian-Americans in Fontana, California who would all be invited. The

first Californian Smarnica took place in May of 1950. It continues today, 48 years later, a tribute to Joseph Snoj.

Father Snoj's second assignment in California was to a parish in Corona, St. Edwards. Then in 1956 he was given his most challenging job: to start a new parish and build a church as pastor, in Bryn Mawr, CA. This turned out to be the happiest and most fulfilling time of his life. He proved himself a talented builder and financial manager. The church was built with the help of many of the parishioners. And the parish paid it off in due time. The church and parish were named for Father Snoj's patron saint, St. Joseph the Worker. He served there for 16 years, until 1971.

From 1971 to 1991, he went to Sacred Heart church in Etiwanda as pastor to replace his very good friend, Father Franc Horvat, who was retiring. Father Horvat was among those Slovenian-American priests who always assisted Father Snoj at the Smarnica ceremony in church. It was celebrated in the Slovenian language and song.

Some of the others were Father Pavel, Father Strancar of San Bernardino, and Father Jazbec of Joshua Tree. In 1991, Father Snoj found a young, third generation Slovenian-American priest who agreed to take on the job of organizing the annual Smarnica celebration. His name is Father Jernejcic. He will continue the nearly 50-year tradition into the future.

In declining health, Father Snoj retired from active duty in 1991. And in 1994 he decided that the time and political situation was right for him to return to Slovenia. So it was that in August of 1994 he traveled with his good American friend, Francis Levy, to Slovenia. There he joined family members, his sister Zinka, niece Meta, and nephew Father Alojsij Snoj.

Father Snoj died on July 1, 1997. He was buried on July 4 at Zale cemetery in Ljubljana.

Reported by:
Lija Pogacnik Zebot

In Loving Memory

Anton Moze Sr. Helen Moze

1886-1955

1896-1982

Louis Moze

1926-1943

Sadly Missed by

Anton Jr. - Wife, Kay

For Rent

Well kept Euclid Brick double up upstairs rental. 2 bedrooms and 1 bath, large living. C/A \$500/mo. - security. Leave name and number at 942-9233.

Home, Home on the Archery Range

By Bob Hodge

Knoxville News-Sentinel

For years the building at 13202 Highway 321 has dashed the dreams of many a would-be businessman.

It's on the southbound side of what most East Tennesseans call Highway 95. If you take exit 364 off I-40, it is the last structure you pass before turning right to go to Melton Hill Dam.

It's been home to convenience stores, bait shops, a motorcycle shop, a wood-working shop and a television satellite-dish shop. If the most important thing in business is location, location, location, then this location was cursed.

John and Teresa Stang didn't see it that way.

For the past 19 months, the site has been home to Eagle's Wings Archery Pro Shop. The former bait-motorcycle-woodworking-satellite shop was gutted and redecorated. Ghosts of businesses past were exorcised.

Where so many others have failed, the Stangs are thriving.

"So far we've surpassed our expectations," Teresa Stang said. "We leased the building the first year and bought it in July. We've done well enough that we were able to go ahead and build the indoor range in December, and we didn't think we could do that this soon."

If you're an archer, chances are there's something you will like at Eagle's Wings.

There's the 20-yard indoor archery range where you can bring a bow and arrows and shoot all day for \$5, plus \$1 for each target.

There's a 25-target 3-D range outside that is laid out like a golf course. For \$7.50, you can try your hand at shooting everything from wild turkeys and whitetail deer to elk and wolves.

A practice range is behind the pro shop that is open to the public free of charge. Targets and stands are set up to give archers a variety of shots, simulating hunting from the ground or a tree stand.

"I've gotten a lot out of archery, and this place is a chance for me to give something back," John Stang said. "Archery is something that kids can do, that families can do and do together. The trouble is, a lot of people don't have any place where they can go and shoot."

"The reason we have this free range is so people will have a place where they can come and enjoy the sport. I

feel our first order of business is to promote archery."

If providing a potentially profitable service for free seems out of place for a fledgling business, blame it on the Stangs, a Yankee couple that has hit the bull's eye in East Tennessee.

Four years ago, John, 53, was the general manager of a plastics company, and Teresa, 47, was director of human resources at a TRW facility. He had hit it big a few years earlier when he became known as "the father of fusion bonding," which was a way of "putting two pieces of plastic together."

They had a house on a lake, raised game birds for fun and appeared to be living the American Dream. But the corporate world had begun to take its toll.

They wanted a change, and it wasn't going to be as easy as buying a new house or trading cars.

"There's more to life than just making money," John said. "We both knew that we had to do something different. We started thinking about what we would like to do and where we would like to do it." Some type of archery business settled the "what to do" part.

John got into archery when he was 10, thanks to a collie that could sniff out the cedar arrows used at a range near his home in Toledo. He and the collie would round up errant arrows and, after he had a quiver full, take them back to the club.

"I joined the club when I was 10 and they took me under their wing," he said. "I was the Toledo city champion at age 12, the state champion at 16 and in 1967 I won the national championship. I've been a coach for 25 years, and I've hunted since I was 12."

"Archery has been a big part of my life for a long time."

Teresa didn't get into archery until 1989 when she accompanied John to a 3-D shoot. She didn't hunt. Shooting at two dimensional targets had very little appeal to her. The 3-D courses were different.

But even though she was married to a longtime coach and past national champion, she had to learn from the ground up.

"Teresa hadn't had a lot of instruction when she started," John said. "One of the first times she was shooting the bow string caught the buttons on her blouse and ripped her blouse off. I applauded."

Even if her first exposure

to the sport wasn't successful, archery did become a family pastime. When it was settled that it also would be the family business, the "where to do it" became the big question.

Eagle's Wings could have been in Colorado or New Mexico or Missouri. The Stangs toured Georgia, Kentucky and the Carolinas. They even considered Alabama.

Tennessee was the last state the Stangs visited.

"We looked for a place where we wanted to live and liked the people," said John, who was armed with market surveys on each potential location. "Some of the places we liked didn't have enough people. The places that had lots of people were places we didn't want to live."

After a trip to Asheville, N.C., which was moving to the top of the Stangs' list, they stopped in Knoxville to buy gas.

"I asked a man, a school teacher who was pumping gas, how he liked living here," John recalls. "He talked for 20 minutes about how great it was. I asked the guy inside behind the counter how he liked living here and we talked for another 20 minutes. Both people I talked to couldn't say enough good things."

Since both Stangs are lay Franciscan ministers, they prayed. In fact, the answer to those prayers is reflected in the name of their business.

"It's from Isaiah 40:31," John said. "But those who wait for the Lord shall renew their strength, they shall mount up with wings like eagles, they shall run and not be weary, they shall walk and not be faint."

In 1995, they made the move from Clarkston, Mich., which is about halfway between Detroit and Flint on I-75. In addition to the concerns shared by all entrepreneurs, the Stangs wondered how a pair of born-and-bread Yankees, who had not spent much time in the South, would be accepted by their clientele.

"Being a Yankee or being a Southerner really has nothing to do with geography," Teresa said. "It's an attitude, an outlook on life. Some Southerners we've met are very much Yankee because of the way they act and vice versa."

"The transition has been much easier than we expected. That's one of the things we're proud of, we passed muster."

Now, instead of com-

John Stang shows why an archery lesson might be helpful: A few arrows well off the mark on the Robin Hood Wall of Eagle's Wings.

muting 90 minutes one way to Detroit, the Stangs can walk from their home to the shop in about two minutes. Some of their customers have taken to calling Teresa "mom." Even 18-hour days aren't too tough to handle.

"There's more to working than just drawing a paycheck," John said. And that building across the road from Melton Hill Dam at

13202 Highway 321 is more than just a businessman's Bermuda Triangle.

According to the Eagle's Wings T-shirts and sweat shirts worn by the staff, it's now "The best little Archery Pro Shop by a dam site."

Teresa Stang is a daughter of Stanley Frank of the St. Vitus area on St. Clair Avenue in Cleveland.

DID YOU KNOW

Slovenia...

Joseph Zelle

Rev. Franci Petrič of *Družina* has a new book out, *Duša, le pojdi z mano* (Soul, Do Go with Me). The 184-page book contains 130 colored photographs. It is the fourth volume of descriptions, information, and instructions about Slovenian pilgrimages.

Zvonimir Hribar was recently honored with a Doctorate of Business honoris causa at the graduation ceremony of the Faculty of Commerce. Mr. Hribar was born in Slovenia 76 years ago. He migrated to Australia in 1955. On the occasion, the honorary consul of the Republic of Slovenia presented Dr. Hribar a book entitled *Treasures of Slovenia*. Congratulations, Doctor.

September 21 will mark the 100th anniversary of Jakob Trobec consecration as Bishop of Saint Cloud, Minnesota. Bishop Trobec was born on July 10, 1838 in Log pri Polhovém Gradcu. He was quite a poet and writer from his youthful years. He came to America as a missionary in the Minnesota regions before the turn of the century. Congratulations to our justly proud Slovenians around Saint Cloud!

Véronika Fink, following in the footsteps of her singing brother, Mark, and sister, Bernarde, the Finks, had a successful concert in Miami and in Slovenia. She received rave reviews for her performance in the role of Mélisande of Debussy's opera, *Pelléas et Mélisande*. Our congratulations to the young artiste!

3 Week Delivery

John Lukman of Fairfield, Connecticut called to notify us he received the July 17th issue of the American Home on August 8th, -- 22 days from date of mailing! Terrible mail service there.

Awareness

Thank you for your wonderful newspaper -- it has opened up a whole new awareness of the country of Slovenia and the culture where my parents were born. They spoke of many things that are featured in the paper that I had forgotten. Enclosed is \$9.00 check for a gift subscription to Mr. and Mrs. James Reczek of Bethlehem, PA.

--Emm Vogrin Kametz
Bethlehem, PA

Donations

The following generous donations were received from:

Joseph Mihelich, Cleveland, Ohio -- \$10.00.

Jereb Construction, Etobicoke, Ontario, Canada -- \$15.00

Frank Urankar, Richmond Heights, Ohio -- \$10.00

Dr. Leopold Semer, Olympia Fields, Illinois -- \$10.00

Ivan Buh, Bridgeview, Illinois -- \$5.00

John Novak, Windsor, Ontario, Canada -- \$5.00

432-1114
Ann's Dressmaking and Alterations
Tues.-Sat.: 11 a.m. - 6 p.m.
(Same Day Service)
Weddings, Special Occasions
6027 St. Clair Ave., Cleveland

VESTI IZ SLOVENIJE

Morebitna predsedniška kandidatura Janeza Podobnika naletela na nasprotovanje ravno v vrstah »pomladnikov« — SDS proti

Predsedniške volitve bodo v Sloveniji letos po vsej verjetnosti v prvi polovici novembra. Predsednik Milan Kučan je že najavil svojo kandidaturo in ankete javnega mnenja še vedno kažejo, da utegne zmagati z veliko večino in sicer že v prvem krogu. Pomladne stranke še vedno reagirajo na pobudo iz vrst SKD, da naj bi se zedinile pri enem skupnem kandidatu, ki bi tako imel več možnosti zoper uradno nestranskarskega Kučana. Pomladne stranke — gre za SDS, SKD in SLS — soglašajo, da bi bil tak kandidat v njihovem skupnem interesu, zapleta se pa že ob začetku pri tem, kdo naj bi ta kandidat bil.

Pojavil se je kot možen kandidat Janez Podobnik, predsednik državnega zbora in brat predsednika SLS Marjana Podobnika. V SLS pravijo, da bi Janez Podobnik privolil v kandidaturo pod pogojem, da bi ga podprle vse tri pomladne stranke. Te podpore pa ni. SLS je namreč v vladi z LDS, s tem je pa po zadnjih državnozbornih volitvah pretrgala vsaj neformalno koalicijo s SDS in SKD. Tako je danes ena pomladna stranka v koaliciji z levičarsko LDS, drugi dve pa v opoziciji (kjer se formalno nahaja tudi bivša komunistična partija, znana sedaj kot Združena lista).

Po poročilu v torkovem *Delu*, je SDS uradno izjavila, da ni pripravljena podpreti Janez Podobnikove kandidature. SKD se še niso uradno izjavili, vendar po poročilu kaže, da tudi ta stranka ne bi želela podpreti Podobnika. O predsedniških volitvah je na taboru SLS preteklo nedeljo spregovoril tudi Marjan Podobnik in dejal, da bi se stranka udeležila teh volitev le pod pogojem, da bi obstajala možnost za zmago strankinega oz. pomladnega kandidata. Nato *Delo*: »Ker je po njegovem (tj. M. Podobnik) mnenju sedanjí predsednik države Milan Kučan favorit, bodo pomladne stranke težko našle kandidata, ki bi ga lahko v kratkem času do volitev v javnosti tudi ustrezno predstavile«.

Marjan Podobnik je tudi ob neki drugi priložnosti komentiral očitno obsežnejše razhajanje med njegovo SLS ter SDS in SKD:

»Kritike s strani SDS in SKD obžalujem, saj pljuvajo v skledo, iz katere so že je-

dli, in trdijo, da bi radi še kdaj jedli. Čeprav se imam za političnega realista, nisem verjel, da je možno pasti tako nizko.« V politiki je domnevno vse možno, težko je pa videti, kako naj bi se po takih izjavah še kdaj zedinili voditelji pomladnih strank v povezavo, ki bi bila več kot oportunistično cinična.

Praznik Marijinega vnebovzetja obhajali na številnih krajih po vsej Sloveniji

Preteklo nedeljo je bila osrednja slovesnost ob prazniku Marijinega vnebovzetja na Brezjah. *Delo* je v ponedeljek takole poročal: »Nadškof dr. Franc Rode je v svoji pridigi med drugim poudaril, da je 55. člen ustave, ki govori o pravici do splava, sramoten in pomeni tisoče in tisoče mrtvih, nerojenih otrok. Apostolski nuncij v Sloveniji Edmond Farhat je med mašo na Brezjah kot papežev pooblaščenec ljubljanskemu nadškofu in slovenskemu metropolitu dr. Francu Rodetu podelil palij, znak njegovega metropolitskega položaja in službe.«

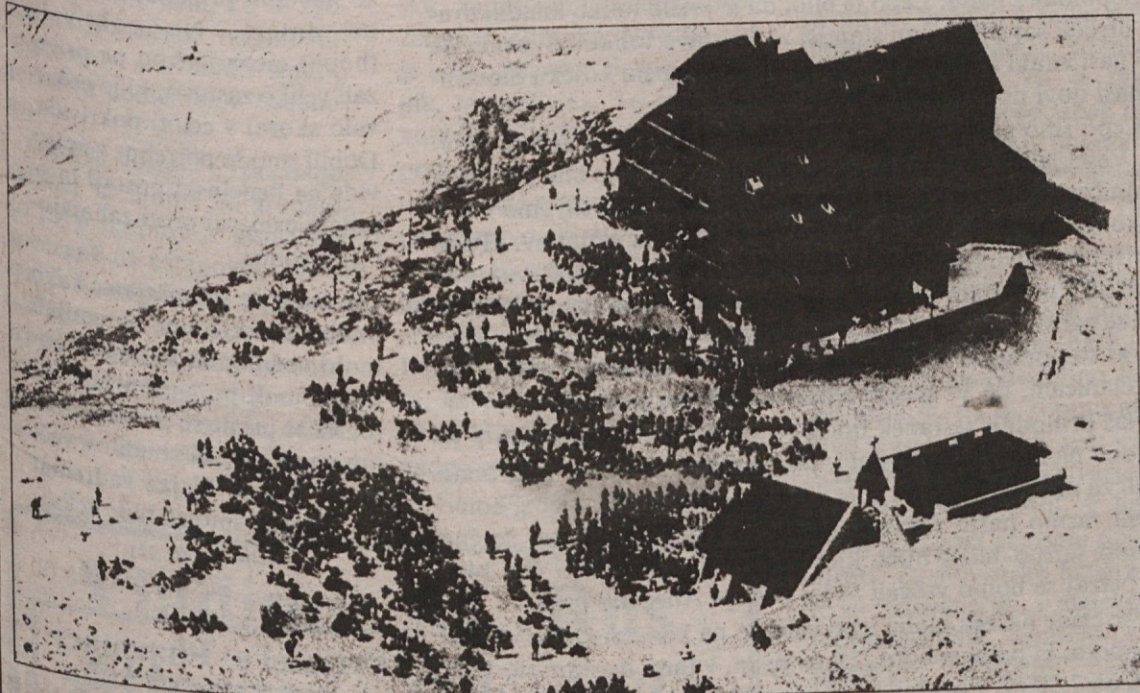
Slovesnosti so bile povsod po Sloveniji. Zopet *Delo*: »Koprski škof Metod Pirih je slovesno mašo vodil na največji primorski božji poti Sveti Gori pri Gorici. Na severovzhodnem koncu Slovenije je bila glavna slovesnost v romarski cerkvi na Ptujski Gori, kjer je praznično bogoslužje vodil mariborski škof Franc Kramberger.«

Deževje preteklo nedeljo povzročilo precej škode na Celjskem — Človeških žrtev ni bilo

Preteklo nedeljo dopoldne je deževje na širšem celjskem območju povzročilo poplave, sproženih je bilo tudi nekaj zemeljskih plazov, posledica vsega tega je pa velika gmotna škoda, o človeških žrtvah pa torkov *Delo* ne poroča. Škoda je bila največja v občini Vitanje. Narasla Hudinja je poplavlila kletne prostore več stanovanjskih hiš in doma upokoencev, odnesla je dva manjša mostova in poplavlila več odsekov cest.

Mnogi Slovenci čutijo slabšanje življenjskih razmer, drugi so v zadnjem letu na boljšem

Telefonska javnomnenjska anketa, ki jo je izpeljala Dela Stik, kaže, da v Sloveniji dobri polovici ljudi kljub tranziciji in z njo povezanim razslojevanjem uspeva ohranjati doseženo življenjsko raven, tretjina (po lastnih ocenah) živi slabše kot pred letom dni, dobri desetini pa se je standard celo izboljšal. V anketi je pa sodelovalo le 674 oseb.

Dne 12. avgusta je bila slovesnost ob stoletnici blagoslovitve prve kapelice na Kredarici. Slovesno bogoslužje je vodil apostolski nuncij v Sloveniji msgr. Edmond Farhat. Vreme je bilo lepo in se je slovesnosti udeležilo več kot tisoč ljudi. Novo kapelico so na Kredarici postavili leta 1991 in z njo nadomestili tisto, ki je bila porušena po drugi svetovni vojni.

Iz Clevelanda in okolice

Poletni koncert—

To soboto zvečer ob 7.30 bo s celovečernim koncertom v šolski dvorani sv. Vida nastopila študentovska vokalna skupina »Lira« iz Maribora, ki je na gostovanju po raznih slovenskih naselbinah. V Cleveland jih je povabil pevski zbor Korotan. Po koncertu bo priložnost za ples in prijateljsko snidenje z gosti. Vstopnice so po \$10 in bodo na voljo pri vходу v dvorano. Mladim pevkam in pevcem: Dobrodošli v Cleveland!

Upokojenci SP—

Klub upokoencev Slovenske pristave ima sejo v sredo, 27. avgusta, pop. ob 1.30, na SP. Članstvo lepo vabljen. Dopis na str. 10.

Občni zbor—

Tabor ZDSPB ima občni zbor v soboto, 30. avgusta, ob 5. uri popoldan, v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Vsi člani vabljeni.

Novi grobovi

Ella M. Meuser

Dne 23. julija je v West Palm Beachu, Fla., na posledicah avtomobilske nesreče, umrla Ella M. Meuser, prej poročena Slak, žena Stanleya, mati Mary E. Graham, Franka, Johna in Thomasa, 7-krat stara mati, sestra Mary Sever, Amelie Strainer, Ann Perko, Narde Sprague, Dorothy Slak, Antoinette Ruth in Evelyn McDonald. Pogreb je bil v West Palm Beachu.

Frank H. Krasovec

Umrli je Frank H. Krasovec, mož Agnes, roj. Moreuand in vdovec po Edith (r. Luton), oče Franka, Keitha, Davida, Rex-a Hicks, Gayle Kennedy, Eileen Ross, Susan Custer, Kathaleen Dicke ter že pok. Jamesa Hicksa, 15-krat stari oče, 2-krat prastari oče, sin že pok. Franka in Anne (r. Medvesek), brat že pok. Roberta Krafta in Mildred Murray, veterana druge svetovne vojne. Pogreb je bil v nedeljo, 17. avgusta, pogrebne obrede je opravil Rev. Jacobs iz cerkve Immanuel Presbyterian.

Andrew E. Stanonik

Dne 19. avgusta je v Parma Care Center umrl 86 let stari Andrew E. Stanonik, rojen v Clevelandu, zadnjih 46 let pa živel v Parmu, vdovec po l. 1995 umrli Stelli, roj. Galazka, oče Maryann Babich, Arlene Hinchman in Lorette Schepley, 4-krat stari oče, 1-krat prastari oče, lastoval in vodil Bowl-All Center na Lorain Ave. veliko let, odličen kegljač in zmagovalec na več lokalnih in državnih tekmovanj. Pogreb bo danes s sv. mašo v cerkvi St. Charles v Parmu.

Farni piknik to nedeljo—

To nedeljo bo na Slovenski pristavi vsakoletni piknik fare Marije Vnebovzete. Ob 12.15 bo župnik Janez Kumšič daroval sv. mašo, sledilo bo okusno kosilo. Ves popoldan bo na razpolago dobra hrana in vseh vrst tekoča okrepčila. Za ples in zabavo bodo igrali Veseli godci, ob 3h pop. bo pa nastopila župnijska godba na pihala. Na sporedu so še igre za otroke in odrasle. Pridite, če le morete!

Vrtna veselica—

Pevski zbor Korotan vabi na vrtno veselico v nedeljo, 31. avgusta, na Slovensko pristavo. Od 5h naprej bo na razpolago večerja in sicer ocvrti piščanci ali na žaru pečeni zrezki. Za ples in veselo razpoloženje bodo igrali Pristavski muzikantje. Na svidenje!

Nova med-etnična ustanova—

V zadnjem letu se je pojavila nova organizacija, ki naj povezuje različne narodnostne skupine v širšem Clevelandu. Imenuje se Intercultural Community Council (ICC) in deluje pod okriljem Greater Cleveland Roundtable. Na prvem letnem zborovanju 24. junija je bil izvoljen tudi prvi odbor oz. direktorij, ki ga sestavlja 25 članov iz različnih narodnosti. Iz slovenske skupnosti sta v odboru dva in sicer dr. Karl B. Bonutti in televizijski novinar (Channel 8) Dick Russ.

V tiskovni sklad—

G. Anton Babnik, Putnam Valley, NY, je daroval \$20 v podporo našemu listu. Iskrena hvala!

60-letnico poroke—

Preteklo nedeljo sta obhajala 60-letnico poroke farana sv. Vida Frank in Lena Siewiorek. Čestitajo jima vsi znanci in prijatelji ter vsi pri AD.

Opozicijo bo le imel—

Včasih se zdi, da je politično v Clevelandu tako vpliven župan Michael White kot v Sloveniji predsednik Milan Kučan. Oba gresta ponovno pred volilce novembra letos, v Sloveniji opozicijske vrste še ne morejo soglašati glede skupnega kandidata, tudi v Clevelandu je tako kazalo. Današnji *Plain Dealer* pa poroča, da bo svojo kandidaturo zoper župana Whitea najavila dolgoletna mestna odbornica Helen Smith. Kot sedaj izgleda, tako za Smithovo kot za katerega koli tekmeča proti Kučanu, so možnosti na uspeh pičle, volilci so pa, kot piše Pavle Borštnik v članku v današnji številki, vendarle suvereni.

Župnija sv. Kristine vabi—

V nedeljo, 31. avgusta, ima župnija sv. Kristine na E. 222 St. v Euclidu piknik. Maša bo ob 12h, piknik bo sledil do 4h.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave, Cleveland, OH 44103-1692
Telephone: 216/431-0628 — Fax: 216/361-4088

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec — Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel — Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Michael and Irma Telich,
Frank J. Lausche, Paul Košir

NAROČNINA:

Združene države in Kanada:

\$30 na leto za ZDA; \$35 za Kanado (v ZD valuti)

Dežele izven ZDA in Kanade: \$40 na leto (v ZD valuti)

Za Slovenijo, z letalsko pošto, \$160 letno

SUBSCRIPTION RATES

United States and Canada:

U.S.A.: \$30 per year; Canada: \$35 in U.S. currency

Foreign: \$40 per year U.S. or equivalent foreign currency
\$160 per year airmail to Slovenia

AMERICAN HOME (ISSN 0164-68X) is published weekly for \$30 per year by American Home Publ. Co., 6117 St. Clair Avenue, Cleveland, OH 44103-1692. Periodicals postage paid at Cleveland, OH. POSTMASTER: Send address changes to AMERICAN HOME, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103-1692.

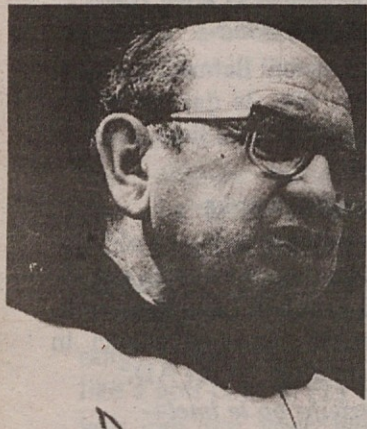
No. 33 Thursday, August 21, 1997

IN MEMORIAM

P. Bazilij Valentin, frančiškan

V soboto, 26. julija, se je ura v kuhinji Baragovega doma ustavila ob 23.20. Natančno takrat je zastalo srce dobrega p. Bazilija Valentina v bolnišnici Sv. Vincencija v Melbourne. Za slovenske frančiškane in za vernike, ki so člani tega slovenskega in kulturnega središča sv. Cirila in Metoda, ki ga je zgledno vodil 41 let, je bil to velik udarec in nenadomestljiva izguba.

Albin Valentin se je rodil v Ljubljani na Viču. Že kot mlad fant se je pridružil mini-

strantom v viški fari, ki jo še danes vodijo frančiškani. Ob njihovem zgledu se je navdušil za red sv. Frančiška. Ko je stregel pri oltarju, je vzkliknil tudi njegov duhovniški poklic.

Leta 1941 je vstopil v frančiškanski red in sprejel redovno obleko in ime br. Bazilij. Nato je bil eno leto v noviciatu v Novem mestu. Vojna in komunistična revolucija je začasno spremenila tek njegovega življenja. Poklican je bil k domobrancem in je bil nastavljen kot sanitejec na postojanki Korena pri Polhovem Gradcu. Tam je skrbel za ranjence, obenem pa je bil mladim fantom spodbuda in zgled lepega življenja.

Po vojni, preden je komunistična vojska zasedla Slovenijo, se je z drugimi bogoslovci

umaknil v Avstrijo, da bi tam nadaljeval teološki študij. Leta 1947 je napravil slovesne zaobljube. Bogoslovje je študiral v Schwatzu v Avstriji, nadaljeval ga je v Boznu v Italiji, leta 1949, dva dni pred božičem pa je prišel z drugimi bogoslovci v Lemont v ZDA, na ameriške Brezje, kjer je na tamkajšnjem bogoslovju končal zadnji letnik bogoslovja.

Leta 1950 je prejel mašniško posvečenje, ki mu ga je podelil škof dr. Gregorij Rožman. Pri Mariji Pomagaj v Lemontu je pel novo mašo, pri kateri pa ni mogel biti navzoč nihče od njegovih svojcev.

V Lemontu je bil imenovan za urednika slovenskega mesečnika »Ave Maria«, hkrati pa je pomagal v dušnem pastirstvu. Leta 1956 se je odzval vabilu p. Bernarda Ambrožiča ter odšel v Avstralijo. Nastanil se je v Padua Hall v Kew, ki ga je p. Bazilij preimenoval v Baraga House — Baragov dom; ta je bil poslej dom za slovenske samske fante.

Veliko mladih slovenskih fantov je po prihodu v Avstralijo dobilo tu dom z vso oskrbo, saj jim je bil kakor oče in jim pomagal v vseh mogočih težavah. Skozi Baragov dom je šlo okoli 1800 fantov vseh narodnosti, velika večina Slovencev. Ti fantje, ki so po večini že družinski očetje, se patra s hvaležnostjo spominjajo. Vsako leto so se zbirali v tem domu in obujali spomine.

P. Bazilij je skrbel tudi za nove prišleke. Sprejemal jih je, ko so prišli z ladjo v melbournsko pristanišče, jih obiskoval v prehodnem taborišču v Bonegili ter marsikateremu priskrbel stanovanje pri naših ljudeh ter poskrbel tudi za zaposlitev.

(dalje na str. 12)

MOJI SPOMINI O ČASU

KO SMO USTANAVLJALI DRUŠTVO »SAVA«

Bilo je leta 1957, ko smo bili še mladi in polni načrtov za sedaj že preživelo dobo življenja. Takole se tistega časa spominjam...

Že nekaj let sem bil z Edijem Gobcem občasno v pismenem stiku. Obdaril me je tudi z njegovo knjigo o koroških Slovencih, in mi tako okrepčeval mojo že od staršev vtisnjeno slovensko rodoljubnost in narodno zavest. Prav tako gorečnost in navdušenje sem videl pri Medvedovih bratih iz Minnesote, od katerih sem od časa do časa dobival njihov tisk *Minnesotski Zvon*. Pred dobrem mesecem sem pa bil še bral v *Ameriški domovini*, da se jim je pridružil Jože Odar ter še nekateri drugi v Clevelandu, in da vabijo v to mesto, za Delavski dan praznik, na tridnevno zborovanje slovenske šolske mladine z namenom medsebojne povezave v organizacijo.

Takoj sem bil za to pobudo navdušen. Še nekaj svojih prijateljev sem nagovoril, naj se mi pridružijo, saj imam več

sorodnikov v Clevelandu in ne bodo imeli problema prenočitve ali hrane. Prevoz tja in nazaj bo pa tudi preskrbljen, ker bom kupil avto in bodo stroški le za bencin in cesto, kar si bomo delili.

Žal sicer, da mi spomin tu že peša in tako ne vem več točno, kateri so šli z menoj takrat v Cleveland na omenjeno zborovanje. Če se ne motim, so to bili brata Miro in Franc Juvan, Slavc Pavlič in Majda in Tomo Kalan.

Zahtevan pismeni izpit o prometnih pravilih sem že imel. V ponedeljek pred tridnevnim praznikom (ta pade na prvi ponedeljek v septembru) sem pa delal vozni izpit. Po končani vožnji po cestah »downtown Manhattna« v New Yorku sem bil obveščen, da bom šele po pošti v nekaj dneh zvedel, če dobim izkaznico. Ocenjevalec mi ni hotel na-

Prav lepo je res na deželi...

CLEVELAND, O. — Prijetna družba, prelepa narava, vonj cvetic in smrek, okusna hrana, osvežljiva pijača, mikavno lep sončni zahod, čar zvezd in lune, domača beseda in pesem, poskočna in pomirljiva glasba, ritem parov na plesišču, veselo razpoloženje slovenske družbe, nova srečanja, topel objem zvestih prijateljev, tiha zahvala Bogu za vse te dobrine — kaj več še človek potrebuje za prelepo doživetje? Vse to Vam bo prilika uživati 31. avgusta na Korotanovi vrtni veselici na Slovenski pristavi. Že zgodaj popoldne bodo na razpolago okrepčila, od 5h do 8h pa bo na voljo večerja — pohane piške ali govezi zrezki.

Med nami bodo tudi gostje iz Slovenije, študentska vokalna skupina LIRA iz Maribora, katero boste že to soboto, 23. avgusta, slišali na koncertu v šolski dvorani sv. Vida ob 7.30 zvečer. Pele bodo tudi sestre Potočnik—Zdovčeve dečve, ki ohranjajo stare koroške ljudske pesmi. Prepričani smo, da bo to soboto izredno bogat spored, ki Vam bo utrdil slovensko zavest in ljubezen do slovenske pesmi. Na vrtni veselici bo pa nameček. Torej, dvakrat na svidenje! Vstopnice in nakaznice za večerjo imajo Korotanci, bodo pa tudi na razpolago na obeh prireditvah. Vsi iskreno vabljeni!

M.S.

Pristavski upokojenci poročajo...

CLEVELAND, O. — Naš letni piknik je lepo uspel. Začeli smo ga s sv. mašo, ki jo je daroval č.g. Jože Božnar, po maši je pa blagoslovil kapelico, na ovinku pri vhodu na Slovensko pristavo. Kapelico je pred par leti postavil g. Polde Omahen, poslikal jo je pa g. Janez Povirk. Hvala, g. župniku za vse, posebno še, da je bil celo popoldne z nami. Lepo je bilo, da je prišlo toliko mladih družin z otroci, saj smo se mi starejši za Pristavo toliko žrtvovali, da bodo naši vnuki in vnukinje uživali na tem lepem koščku Slovenije v naši novi domovini.

Lepo smo počastili našega bivšega predsednika Jožeta Dovjaka. Vesel je bil, da smo se ga spomnili. Najbolj je bila pa vesela blagajničarka Slovenske pristave ga. Marija Leben, saj smo v pristavsko blagajno izročili nekaj manj od tri tisoč dolarjev. Hvala Ameriški domovini in Slovenski radijski družini za oglaševanje za naš piknik, predvsem pa hvala Bogu za tako lepo vreme. Odbor kluba se zahvaljuje Julki Zalar za vodstvo v kuhinji, in vsem članom, ki so pomagali na kakršen koli način, predvsem našim pridnim članicam, da so spekle toliko domačega peciva.

Naš prihodnji sestanek bo že to sredo, 27. avgusta, ob 1.30 popoldne na Slovenski pristavi. Na sestanku se bomo podrobno zmenili za naš predvidevan izlet v državo New York, kjer si bomo ogledali farmo naših rojakov Maria in Katie Žakelj ter še eno ogromno farmo blizu njih, kjer vsak dan pomolzejo čez 1400 krav. Nazaj se bomo vračali skozi prelepi Allegany park.

Vse člane našega kluba lepo vabimo na koncert zbora »Lira« iz Maribora, ki bo to soboto, 23. avgusta, v farni dvorani sv. Vida začenši ob 7.30 zv. Povabili so zbor pevci Korotana v zahvalo, ker so jih člani Lire tako lepo sprejeli v Mariboru lansko leto, ob priliki obiska sv. očeta Janeza Pavla II. Pridite, ne bo vam žal. Vabimo vas tudi na farnik piknik župnije Marije Vnebovzete to nedeljo, 24. avgusta, na Pristavi.

Za odbor: U.F.

JAKA OKORN

migniti tako ali tako, a sem sam bil prepričan, da je šlo vse dobro. Molil sem pa, da je tudi ocenjevalec tako sodil.

Zvečer, ko sem se vrnil domov z dela, sem pregovoril starše, da naj dodajo denarja, ki mi ga je šel manjkalo, da kupim rabljen avto. Že nekajkrat sva si z očetom bila ogledovala enega na Bushwick Ave., kadar sva hodila mimo na sprehodih do Highland Parka.

Naslednji dan, v torek, sem ga po končani službi šel kupiti. Nisem se pa še mogel z njim odpeljati brez voznškega dovoljenja in sem moral avto pustiti kar tam. Po zaključeni kupčiji sem prodajalcu rekel, da pridem ponj čez par dni.

Gotovo se razume, da sem nestrpno čakal pošto ter večkrat telefoniral kar iz službe domov. V petek mi je končno mama povedala, da je nekaj prišlo glede mojega izpita. Povedati pa mi ni mogla, kaj mi pišejo, ker ni obvladala angleščine. No, po službi je podzemni vlak vse prepočasi vozil domov v Brooklyn, in sem zadnjih nekaj blokov od postaje kar v rekordnem času pretekel do hiše. O, s kakim veseljem sem se oddahnil takoj ko sem ugotovil, da imam potrjeno (začasno) izkaznico za voziti avto!

Takoj sem telefoniral prijatelje in jim rekel, naj se pripravijo, da pridem ponje po večerji. Sedaj sem moral še teči kakih 12 blokov do prodajalca avtomobilov. Pokazal sem mu voznško dovoljenje in se nato odpeljal z mojim prvim avtom. Ta je bil Dodge, letnik 1956, in barvan belo, črno in rdeče. Mama ga je krstila kar za »lastovko«.

Doma sem mamu še naprosil, naj mi sešije slovensko zastavo. To mi je mimogrede ustregla, ko sem jaz večerjal. Zastavo je pa naredila preveliko, ker ji nisem bil rekel, da jo želim obesiti na radijsko anteno. Hitro je naredila še manjšo, medtem sem pa zložil nekaj obleke v kovček.

Na domove prijateljev sem se slovesno pripeljal z zastavo na anteni. Na pokrivalu (hood) motorja smo pa privezali veliko zastavo, ki je pokrivalo skoraj v celoti pokrivala. Dobili smo še potrebne zemljevide na bencinski postaji in se potem usmerili proti zahajajočemu soncu.

Še sedaj se spominjam, kako budno so celo noč spremljali mojo vožnjo, da se ne bi izgubili; še bolj pa, mislim, da zato, da se pri ne še preizkušane mu vozaču ne bi zbudili v večnosti! Da ne bi jaz zadremal pri volanu, smo se tudi nekaj-

(dalje na str. 12)

Prijatelj's Pharmacy
St. Clair & E. 68 St. 361-4212
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA
ZA RAČUN POMOČI
DRŽAVE OHIO - AID FOR
AGED PRESCRIPTIONS

JOZE VELIKONJA

KAJ JE ARHIVSKO GRADIVO IN KAM Z NJIM?

Kanadska domovina je v dveh nadaljevanjih objavila članek Milice Trebše-Stolfa o arhivskem ohranjanju kulturne dediščine (AD 17. in 24. julij 1997).

V svojih zapiskih vidim, da sem prvič pisal o tem problemu v Ameriški domovini 16. septembra 1965. Torej pred več kot tridesetimi leti. Večkrat sem se vračal k vprašanju, o tem sem mnogo-krat pisal, spodbujal, svetoval, se pogajal; uporabljal sem emigrantske arhive v Združenih državah in Kanadi, v Argentini in Italiji, v Avstriji, Angliji, Franciji in Sloveniji. To še vedno delam. Zato naj zapisku še nekaj dodam. Pojasnil bom, kar se mi zdi, da bi lastniki in raziskovalci arhivov morali vedeti.

Za zgodovino izseljenstva obstajajo tri vrste arhivov:

1) arhivi javnih ustanov, to je občin, držav, provinc, davčnih uprav, škofij, župnij, delavskih uni, železniških družb, univerz, to je ustanov, ki imajo svoje arhive in jih ohranjajo po zakonskih predpisih ali po navodilih svojih usmerjevalcev;

2) arhivi društev in privatnih skupnosti (uredništva časopisov, klubov, bank, zavarovalnic, bratskih organizacij), ki svoje arhive hranijo ali ne, in je marsikdaj odvisno od dobre volje sedanjih upravnikov, kaj ohranjajo in kaj odvžejo. Za slovensko izseljenstvo so ti arhivi prvenstvene važnosti;

3) osebni arhivi posameznikov.

Arhivi javnih ustanov so običajno urejeni tako, kot jih določajo zakonski predpisi. Za raziskovalca so dostopni, navadno jih je mogoče kopirati (razen nekaj izjem, kot so na primer listine o pridobitvi državljanstva, ki jih navadno hranijo na sodiščih, kjer je bila naturalizacija izpeljana), vendar so zavarovani in dokaj dobro hranjeni. Za zgodovino izseljenstva je to gradivo še malo obdelano, ker je zelo zamudno in zahteva temeljito poznavanje upravnih sistemov.

Arhivarka iz Kopra v svojem zapisku v *Rodni grudi*, ki ga je *Ameriška domovina* ponatisnila, predvsem opisuje drugo skupino, to je društvene arhive. Ti so ponekod dobro ohranjeni, kakor nam poroča zapisovalka, marsikje pa ne.

Tretji so osebni arhivi, za katere se je zanimanje zbudilo šele v zadnjih letih, ko so zgodovinarji začeli raziskovati zgodovino »navadnih ljudi«, ne samo pomembnih osebnosti.

Odprto ostaja vprašanje, kje naj bi hranili to gradivo. Za prvo skupino je jasno, ker je vezano na ustanove, kjer so arhivi nastajali. Za slovenske izseljence so to najrazličnejši arhivi v deželi naseljevanja, vendar ne bi smeli prezreti bogastva arhivov matične dežele in arhive na odhodnih postaja-

jah, v Trstu, Le Havru, Breme-
menu, Hamburgu.

Zgodovinarji se še niso zedinili, ali je zgodovina izseljenstva in naseljevanja predvsem del narodne zgodovine matične dežele, ali pa so vseljenci prvenstveno graditelji v novih deželah naseljevanja in zato zgodovinska dokumentacija spada tja. Osebo zagovarjam gledanje, da je treba arhivsko gradivo izseljevanja ohranjati v deželah, odkoder so izseljenci odhajali, gradivo o vseljen-
cih in njihovem delu pa predvsem v deželah naseljenstva.

Danes je z moderno tehnologijo lahko obema ustreči in ustvariti dvojna središča, ene v izhodni deželi, druge v deželah vseljevanja. Za Slovence tudi rešitev tega vprašanja ni dokončna rešitev. Ali naj bodo zanje, označene kot »Avstrijce« pred prvo vojno, zbiranje gradiva na Dunaju, po prvi vojni pa za »Jugoslovane« v Beogradu?

Če se končno zedinimo, da bi gradivo o Slovencih moralo biti v Sloveniji, ali naj bi vse gradivo bilo zbrano v Ljubljani, ali naj je pokrajinsko razdeljeno: v Celovcu za Korošce, v Gradcu za Štajerce, v Trstu ali Gorici za Primorje? Ne vem, kaj bi bilo v Kopru, odkoder prihaja Trebše-Stolfova.

Najtežje je rešiti vprašanje, katera ustanova v teh središčih je pripravljena gradivo sprejeti in ga tudi čuvati. Velik del arhivskega gradiva, ki je bilo po drugi vojni z dobrimi nameni poslano ustanovam v Sloveniji, je bilo uničeno zaradi premajhne skrbi zanj. Tudi bogata knjižnica emigrantskega tiska, zapuščina clevelandskega zbiralca Zdravka Novaka, ki je bila poslana v rimski Slovenik, ni preživela. To stanje se končno izboljšuje, vendar ne povsod.

Avtorica nakazuje, da se danes gradivo zbira v Državnem arhivu Slovenije. To je zelo lepo, vendar je precej drugih zbirališč, posebno zato, ker Državni arhiv Slovenije prebira, kaj sprejme in kaj ne. Gradivo, ki ga ne sprejme, je navadno uničeno. Ne bodimo to-

Seattle, Wash.

PAVLE BORŠTNIK

Perry, Ohio

ŠEST IN VEČ RESNIC...

V Ljubljani že več kot desetletje deluje neformalna ustanova, ki bi jo lahko označili z ameriškim izrazom »think tank«, se pravi »razmišljevalni organizem«, ki se loteva najkritičnejših problemov slovenske družbe in države.

Iz tega kroga, ki ima svoje središče okrog *Nove revije*, je leta 1987 izšla slovita 57. številka *Nove revije*, v kateri je bil načrtan program moderne slovenske družbe, kasneje več ali manj prevzet kot *načelni* program nove, samostojne slovenske države.

Sledila je še ena, posebna številka o slovenski državi, lani tudi knjiga Andraža Zidarja z naslovom »Lustracija« (očiščenje) in zdaj, v letu 1997, izčrpna izjava pod naslovom »Ura slovenske resnice za Slovenijo«.

Značilna za to združbo je, da ima sicer neko stalno jedro, ki ga predstavlja uredništvo *Nove revije* z Nikom Grafenauerjem na čelu, medtem ko se ostalo članstvo ali pripadništvo po sili razmer in dogodkov spreminja, oddaljuje (npr. Dimitrij Rupel) in pridružuje. (Najnovejšo izjavo tega »razmišljevalnega kroga« je podpisalo kar devet članov Slovenske akademije znanosti in umetnosti.)

Neposredni povod za to izjavo je bil neuspeh slovenske diplomacije v prizadevanjih za vključitev Slovenije v NATO že v prvem krogu njegove širitve. Ta neuspeh, ki je razblinil tisti mavrični »mehurček« o slovenskem uspehu, po mnenju podpisnikov te izjave nikakor ni izoliran trenutek v slovenski zgodovini, temveč posledica že nekaj let trajajočega procesa, v katerem so izginila domala vsa načela »slovenske pomladi«, proglašena od Demosa, in se je krepko zakoreninila ekipa politične (komunistične) kontinuitete in obnovila v skoraj polni obliki staro prakso komunističnega sistema, čeprav pod drugačnim imenom.

(Bralci vedo, da je bil celoten tekst Izjave ponatisnjen v AD v zadnjih dveh številkah. V dogovoru z avtorjem torej ni objavljen njegov oris poglavitnih točk iz Izjave. Drugje v današnji številki pričujem z objavo replike na Izjavo s strani levičarskega intelektualca dr. Veljka Rusa. Ur. AD)

V domovini se že razvija debata o vsebini te izjave in o namerah njenih podpisnikov, predstavlja pa tudi primeren trenutek in izziv za vprašanje,

če in kako naj v to debato posežejo tudi Slovenci po svetu, odnosno ali naj jo prepustijo izključno rojakom v domovini.

Ura evropske resnice za Slovenijo postavlja vsa načeta vprašanja v kontekst slovenske narodne in državne prihodnosti, predstavlja pa tudi nekaj nov protikomunistični manifest, ki ga objavljajo ljudje brez kakršnegakoli bremena nedavne preteklosti zgolj na osnovi izkušenj, ki so jim jih prinesla dolga leta enoumja ter dogodki po osamosvojitvi Slovenije.

Boj proti komunizmu, njegovim načelom, in predvsem proti njegovi praksi, pa je že vsa povojna leta tudi glavno gibalno življenje politične emigracije. Nekatere zdomske organizacije imajo — ali so vsaj imele — ta boj zapisan na vrhu svojih pravil. V tem oziru se torej stvari niso dosti spremenile, ker kontinuiteta predstavlja prav to kar nakazuje nadaljevanje prejšnjega režima in njegove prakse, kar bi torej narekovalo tudi kontinuiteto boja proti komunizmu in njegovi praksi, zunaj Slovenije.

In vendar so se stvari močno spremenile. V prvih letih emigracije še posebej, pa tudi vsa desetletja, ki so potekla do razpada svetovnega komunističnega aparata he boj proti komunizmu implicitno nakazoval tudi boj proti sistemu, odnosno državi, ki ga je vzdrževala. Konkretno vzeto je to pomenilo, da je bil boj proti komunističnemu režimu v domovini in v širši Jugoslaviji namenjen zrušenju tega režima, s tem pa tudi zrušenju države, ki ga je vzdrževala.

V emigraciji so bili ljudje — in so še —, ki jim je bilo zrušenje jugoslovanske države prvi in glavni pogoj, potreben za nastop nove, demokratične slovenske države. Po drugi strani pa so bili v emigraciji tudi ljudje, ki propada komunističnega sistema niso nujno povezovali z razpadom Jugoslavije kot take, temveč so še vedno upali v njeno reformo.

Navsezadnje, resnično demokratična Jugoslavija ni nikdar zaživela, torej je težko ali celo nemogoče ocenjevati njene možnosti za uspeh in obstanek. Toda tudi v teh krogih po večini obstanek Jugoslavije ni bil tisti neodstranljivi pogoj, tisti *conditio sine qua non*, ker če je morala Jugoslavija stati na temeljih, zalitih s krvjo tisočev nedolžnih žrtev komunistične revolucije, potem je bilo bolje, da je razpadla.

V današnjih spremenjenih razmerah tega istočasnega rušenja sistema in države ne more in sploh ne sme biti. Nasprotovanje komunističnemu sistemu, se pravi današnji komunistični kontinuiteti, je vsakakor nujno, mora pa se ogibati istočasnemu rušenju slovenske države. Imamo namreč samo eno in če to rušimo, ali jo napravimo, je ne bomo imeli nikdar več; ostalo nam bo

(dalje na str. 12)

Vladimir M. Rus
Attorney - Odvetnik

6411 St. Clair (Slovenian National Home)
391-4000

(FX)

(dalje na str. 12)

Anton M. LAVRISHA
Attorney-at-Law
(Odvetnik)
18975 Villaview Road
at Neff
692-1172

Complete Legal Services

Kaj je arhivsko gradivo...

(nadaljevanje s str. 11)

svetijo pozornost dokumentom v angleščini, druge pa izločijo ali celo uničijo.

Kdo naj torej zbira arhivsko gradivo, kdo zagotavlja, da bo gradivo ohranjeno — in končno dostopno bodočim raziskovalcem?

Ne bom pisal o tem, kaj naj bi bilo idealno, temveč le, kaj je že v teku in kaj bi bilo mogoče obogatiti. Skupnega slovenskega centra ne bo ne v Združenih državah, ne v Kanadi. Nobena narodnost ga nima. Pač obstajajo arhivska središča, a vsako zajame samo delček celotnega gradiva. Taka so kanadska središča, ki jih imajo Ukrajinci v Torontu in Slovaki v Ottawi. Tudi narodnosti, ki so v to zbiranje že vložile milijonske vsote in imajo ustaljene mogočne ustanove, so zbrale le majhen del svojih arhivskih dragocenosti. Med te spadajo v Združenih državah Poljaki in Italijani, Nemci in Finci, Švedi in Ukrajinci.

Drugo skupino središč predstavljajo zbirališča v matičnih domovinah. Vendar so se tam zavzeli predvsem za gradivo, ki je tam nastalo (izseljenški dokumenti, časopisna poročila, pisma izseljencev, državne uredbe, arhivi potniških družb in izseljenških uradov, cerkvenih ustanov).

Že nekajkrat so v Sloveniji poskušali zbrati informacije, kje je v Sloveniji arhivsko gradivo, pa dela doslej niso dokončali. Največ podatkov o tem ima *Inštitut za slovensko izseljenstvo* pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti (Gospodarska ulica 13, 1000 Ljubljana, Slovenija; faks 386-61-125-5253).

Sam se zavzemam za to, da gradivo ostane tam, kjer je nastalo, če so seveda realne možnosti, da se tam tudi ohrani. Pred leti so nekatere evropske države finančno podpirale zbi-

ranje dokumentov v Ameriki in njih prenos v matične dežele. Kasneje so s tem prenehali, in danes prenašajo v matične dežele samo kopije. Z mikrofili in Xerox kopiranjem je to silno olajšano.

Nekatere države si medsebojno dopolnjujejo to arhivsko gradivo, tako da obstajata vsaj dve kolikor toliko popolni zbirki dokumentacije. V tem je bilo največ narejenega s Skandinavci, Italijani in Nemci.

Za Slovence je bilo le nekaj majhnih poskusov. Eden razlogov je bil v nejasnosti, kam v Slovenijo naj bi šlo gradivo: Slovenski izseljenški matici, Škofijskemu arhivu, Mestnemu arhivu v Ljubljani in Mariaboru, Državnemu arhivu v Ljubljani, Akademiji znanosti, Studia Slovenica — ali komu drugemu. Tiskano gradivo zbira tudi Černetova knjižnica v Trstu. Te jasnosti še danes ni in bi bilo zelo koristno, če bi, kdorkoli kaj več ve o tem, pojasnili. Posebno spodbudno je, da ste te dni nadškof Rode in predsednik Kučan podpisala dogovor o koordinaciji zbiranja in ohranjanja slovenskih arhivov. Vsekakor napredek.

(nadaljevanje prihodnjič)

Joseph L. FORTUNA

POGREBNI ZAVOD
5316 Fleet Ave.
641-0046

Moderni pogrebni zavod.
Ambulanca na razpolago
podnevi in ponoči.

CENE NIZKE
PO VASI ZELJI!

Šest in več resnic...

(nadaljevanje s str. 11)

samo avstrijsko ali italijansko podložništvo. Zato je nujno prizadevanje za narodno spravo, ker bo le s tem zagotovljen bodoči obstoj našega naroda in države v resnično demokratičnem sistemu.

Če pa so v tem osnovne resnice našega slovenskega zdomskega življenja, potem je jasno, da moramo izjavo slovenskih intelektualcev odločno in morda celo z neko konkretno akcijo podpreti ter si po svojih močeh prizadevati, da bodo izpolnjena vsa priporočila, ki jih podpisniki navajajo kot izhodiščne točke za pot v resnično demokracijo.

Za to pa je potrebno: enotno nastopanje vseh zdomcev in, če le mogoče, vseh izseljencev, za odločno akcijo, ki bo Slovincem zunaj Slovenije zagotovila dejansko udeležbo na kakršnihkoli bodočih volitvah v domovini, kot to predvideva Ustava Republike Slovenije, ter pošteno, neobarvano tolmačenje slovenskih razmer in politike okolju, v katerem živimo.

Načelno se torej nič ni spremenilo, spremeniti se morata samo način in namen našega nasprotovanja komunistični kontinuiteti in praksi. Pri tem je treba opozoriti na nesrečno »turjaško miselnost«, ki še vedno prevzema slovensko politično emigracijo. Nobenega smisla namreč nima za zaprtimi vrati in okni drug drugemu dopovedovati, kakšno zlo je komunizem za naš narod in kako smo mi sami od njega prizadeti; nobenega smisla tudi nima bojkotirati foruma in priložnosti, kjer bi — v zdaj spremenjenih okoliščinah — lahko izpovedali svoje mnenje. Če ga namreč ne bomo javno izpovedali, ga ne bo nihče poznal in zato tudi ne upošteval.

Če bomo vse te stvari dopovedovali samo drug drugemu, svet ne bo nikdar slišal za nas, za našo stvar in za naša mnenja.

Pri tem pa so potrebni stvarni argumenti, dostojno podajanje mnenj in tudi dostojanstveno sprejemanje odločitev suverena slovenskega naroda. V tem vprašanju pa je potrebno predvsem prepričati slovenske volilce, da je filozofija, po kateri »se ne da nič napraviti«, zmotna, ker jim dajejo volitve vso moč in priložnost, da stvari postavijo na svoji volji odgovarjajoča mesta.

Stara, »bojna« generacija slovenske emigracije, generacija, ki je v viharju svetovne vojne in revolucije nosila najtežje breme in doprinesla največje žrtve, se zdaj poslavlja. Ostaja pa ji dovolj časa, da svojim potomcem zunaj Slovenije in bratom v njej pomaga do resnične, demokratične prihodnosti. Podpisniki nedavne izjave in vsi resnicoljubni Slovenci ji bodo hvaležni.

(KONEC)

**Bralci
Ameriške Domovine:
Priporočajte naš list!**

In Memoriam: P. Bazilij Valentin

(nadaljevanje s str. 10)

V 60-tih letih je začel zbirati sredstva za novo cerkev sv. Cirila in Metoda. Ob dograditvi je iz Slovenije prišel koprski škof dr. Janez Jenko ter jo na misijonsko nedeljo, 20. oktobra 1968 posvetil. V Avstralijo je p. Bazilij povabil slovenske sestre, frančiškanke Brezmadežnega spočetja. Kupil jim je hišo, kjer so nad deset let vodile tudi vrtec, zaupal pa jim je tudi Slomškovo šolo za slovenske otroke.

Ob cerkvi je zgradil tudi Dom matere Romane — za ostarele rojake. Koliko skrbi, potov, načrtovanj in prošenj je bilo potrebno, da ta dom stoji, p. Bazilij se ni ustrašil, vse je pogumno premagal iz ljubezni do Boga in do slovenskega izseljenca.

Njegova zamisel je tudi januarška počitniška kolonija na Mt. Elizi za mladino in starše. Bil je tudi — pred 42 leti — eden od začetnikov pri oblikovanju slovenskega društva Melbourne.

Dušnopastirsko je oskrboval poleg slovenske cerkve sv. Cirila in Metoda v Kew tudi rojake v St. Albansu, Geelongu, Wodongi in Morwellu. Prva leta je vsaka dva meseca potoval v Adelaido in tam ustanovil slovenski misijon sv. Družine in slovensko društvo, ki je junija 1997 praznovalo 40. obletnico ustanovitve.

Krstil je mnogo potomcev prve generacije, številne je poročil, zadnja leta pa jih je vedno več tudi pokopaval na božji njivi v Keilorju — kjer je iz leta v leto več grobov naših rojakov.

Ob praznovanju kraljičinega rojstnega dne je prejel visoko avstralsko odlikovanje (M.B.E.).

P. Bazilij je zaslovel po vsej Avstraliji, kjer so naši rojaki, kot dolgoletni (25 let) urednik verskega in kulturnega meseč-

nika »Misli« (naklada 2000). Delal je do zadnjega, še v petek zvečer (tj. 25. julija) je zapisoval številke iz zadnjega popisa prebivalstva v Avstraliji; žalostjo je ugotovil, da je Slovencev v Avstraliji le še okrog 6.500.

Baragov dom je gostoljubno sprejemal goste iz Slovenije: škofove, duhovnike, politike, kulturnike, športnike, študente in druge. Tu se je razcvetala kulturna dejavnost, v času osamosvajanja Slovenije je dal streho Slovenskemu narodnemu svetu Viktorije, kjer se je porodila marsikatera dobra ideja.

Bil je ogorčen zaradi enostrankarskega režima v Sloveniji. Vsa leta enoumja je čutil velik pritisk zunanjega ministristva v Beogradu. Hoteli so ga pridobiti za sodelavca, ali vsaj, da v svojih »Mislih« ne bi dajal slabe ocene politiki.

Leta 1990 je po 45 letih prvič obiskal Slovenijo. Še na misel mu ni prišlo, da bo kdaj doživel Slovenijo kot samostojno in demokratično državo.

V Slovenijo je prišel še leta 1992, ko je obhajal zlati jubilej redovnih zaobljub. Zadnjič pa je prišel domov ob lanskem papeževem obisku.

Ime p. Bazilija po ostalo z zlatimi črkami zapisano v zgodovino slovenskega izseljenstva v Avstraliji. Zaradi njegovega nadvse nesebičnega in požrtvovalnega dela. Zaradi zgledega posnemanja sv. Frančiška Asiškega, njegove preprostosti in skromnosti. Vsega se je razdal, da bi drugi imeli lepše življenje.

Okrog 2000 ljudi se je zbralo ob njegovem pogrebu v soboto, 2. avgusta, najprej k maši zadušnici v cerkvi, ki jo je zgradil v čast sv. Cirilu in Metodu. Mašo je vodil p. Ciril Božič, zastopnik frančiškanskega provinciala p. Polikarpa Broliha. Pogreba in maše so se udeležili tudi melbournski nadškof dr. George Pell, njegov pomožni škof Deakon ter veliko škofijskih duhovnikov ter frančiškanov.

Slovo je bilo ganljivo: krsto je na ramenih neslo šest frančiškanov, peli so otroci, Frančiškovi bratje pa starodavno pesem »Ultima in mortis hora«, veliko govornikov se je zvrstilo (zastopniki ambasade, častna konzula, predstavniki slovenskih društev), cerkveni zbor je pel žalostinke in Marijine pesmi.

P. Mihael Volk
Družina, 17. avg. 1997

V PRISRČNO BLAG SPOMIN

Ob devetindvajseti obletnici, odkar je umrl naš ljubljani sin, brat, vnuk in svak

SP-4 JOŽEF PAVEL INTIHAR

padel kot vojak ZDA v bojih za svobodo na bojišču Tan San Nhu v Južnem Vietnamu 24. avgusta 1968.

29 let Te zemlja krije,
v temnem grobu mirno spiš;
srce Tvoje več ne bije,
bolečin nič več ne trpiš.

Žalujoci:

Stanislava — mati, Pavel — oče
brat in sestra, z družinami
ter ostali sorodniki v Ameriki in Sloveniji.

Cleveland, Ohio, 21. avgusta 1997.

V BLAG SPOMIN

28. OBLETNICE, ODKAR
JE UMRL NAŠ LJUBLJENI
OČE, STARI OČE
IN PRASTARI OČE

FRANK KNIFIC ST.

Njegovo dobro srce je
prenehalo biti 27. avg. 1969.

Sladka nam je misel na Te,
na ljubeči Tvoj nasmeh,
na besede ljubeznive,
ki imel si jih do vseh.

Frank J. Knific - sin

Cleveland, Ohio, 21. avgusta 1997.

Visit Our Slovene American
Auto Repair Shop!
**NOTTINGHAM AUTO
BODY & FRAME**
Frame Straightening
Collision Repair
Painting
19425 St. Clair Avenue
Tel. 481-1337
Michael Bukovec, Owner

POGOVOR Z VICTORJEM JACKOVICHEM

»Ste na pravi poti, kajti Nato Slovenije ni zavrnil«

Ameriški veleposlanik v Ljubljani o širjenju Nata in možnostih za drugi krog — Odprave vizumov za potovanja Slovencev v ZDA še ni pričakovati

LJUBLJANA, 5. avgusta — Gost Delovega uredništva je bil danes ameriški veleposlanik v Sloveniji Victor Jackovich, s katerim smo se pogovarjali predvsem o nedavno nadvse aktualni širitvi Nata na Vzhod in o vzrokih za trenutni »izpad« Slovenije iz tega širitvenega procesa, pa tudi o drugih aktualnih vprašanjih mednarodnih in dvostranskih odnosov.

• *Nekoč je veljalo, da je naloga Nata imeti Američane »noter«, Nemce »pod seboj« in Ruše »zunaj«; ta teza se zdaj zdaj zastarela, nova naloga Nata pa bi lahko bila imeti višegrajske države »noter«, balkanske »zunaj« in Rusijo »pod seboj«.*

Nadvse izvirno. Naloga Nata je poslej vendarle širitev demokracije po svetu; ne gre toliko za geografsko širitev Nata, temveč predvsem za njegovo notranje preoblikovanje. Nato ni več samo vojaška organizacija; zdaj se osredotoča predvsem na širjenje demokracije in njenih institucij po vsem svetu.

• *Na videz je sicer težko združevati vojaško naravo neke organizacije in njeno promoviranje demokracije.*

Ne, mednarodni kontekst se je zdaj spremenil; ni več konfrontacije, Evropa ni več razdeljena, teži k združitvi in demokraciji, k čemur želimo prispevati.

• *Po Madridu ste imeli sestanek z veleposlaniki Nata in držav, ki so bile objavljene v zvezi. Kaj ste jim povedali?*

Dobro ste obveščeni. Opisal sem jim vsebino obiska državne sekretarke Albrightove v Sloveniji in njene poglede na širitev Nata, saj je bila ona ena od arhitektin tega procesa.

• *Ste bili razočarani, ker Slovenija ni bila objavljena v Nato v prvem krogu?*

Rekel bi, da razumem razočaranje Slovenije in državnega vodstva, ker niste bili povabljeni. Toda izhodiščne možnosti so bile vseskozi takšne, da bi Slovenija lahko bila povabljena, lahko pa tudi ne. Nobenih jamstev ali namigov pred Madridom ni bilo, da boste zanesljivo sprejeti.

Če navedem Albrightovo, za Natovo širitev v drugim krogu ni boljše kandidatke od Slovenije, kar je res, še posebej če država ohrani sedanjo razvojno usmeritev, predvsem gospodarsko in vojaško reformo. Potem v drugem krogu res ne bo močnejše kandida-
tke.

• *In kje so bili temeljni razlogi, da Slovenija ni bila povabljena v Nato v prvem krogu?*

Morate upoštevati, da pri tem res ni šlo za negativno odločitev, usmerjeno proti Sloveniji; ni šlo za oceno, katera država je izpolnila kriterije za članstvo, da bi potem lahko navajali razloge za nesprejetje Slovenije. Pri širitvi je šlo predvsem za oceno, kaj zveza potrebuje v tem trenutku. Slovenski zorni kot razumevanja, toda izhodišče zveze je bilo drugačno.

Ameriški senat naj bi marca prihodnje leto ratificiral to odločitev, za njim pa tudi parlament drugih članic Nata; pričakujemo plodno razpravo o vseh vidikih širitve zveze. Mislim, da z ratifikacijo ne bo težav, čeprav bo ameriška razprava o tem osredotočena na stroške širitve za ameriške davkoplačevalce in na vsebino notranje preobrazbe Nata.

• *V ameriški javnosti prevladuje mnenje, da želi Evropa glede širitve Nata preveč stroškov naprtiti ZDA.*

V ZDA ni sovražnega razpoloženja do širitve Nata. Ameriška javnost razume, da bo širitev okrepila stabilnost v Evropi. Res pa obstaja določena skepsa v ameriški javnosti in politiki, saj je kakšnemu senatorju res težko pojasniti, zakaj bo, denimo, ameriška država Delaware bolj varna, če v Nato sprejmemo Poljsko, Češko ali Slovenijo. (Op. ur. AD: mišljen je sen. Joseph Biden, D-Del., ki je pa sicer javno kar precej naklonjen Sloveniji in Slovencem.) Če ti ljudje ne bodo prepričani o smiselnosti širitve, jo bodo težka podprli. Zato pri ratifikaciji ni vse že vnaprej odločeno in samoumevno.

• *Med ameriški senatorji je tudi precej razlik v pogledih na strateške usmeritve ZDA do Evrope na eni in Pacifika na drugi strani, zato ratifikacija širitve Nata res ni samoumevna.*

Ne, ni. Sam sem sicer prepričan, da bo odločitev potrjena. V ZDA res obstajajo privrženci izolacionizma, ki izhajajo iz tega, da ZDA kot edini svetovni velesili res ni treba posredovati v vsakem kriznem žarišču na svetu. Američani sicer želimo ohraniti to vlogo, vendar ne kot edina velesila in sami, ampak v sodelovanju z drugimi državami pri zagotavljanju skupnih rešitev. Torej: ne brez ZDA, ampak skupaj z ZDA.

• *Toda položaj je včasih nasprotujoč: omenjena želja ni skladna z dejanskim stanjem, z ameriškim osamljenim ravnanjem v večini primerov.*

Pri tem gre tudi za odgovornost, za odgovorno vodenje, ki sovpada z močjo, ki jo ZDA imajo. Te odgovornosti pa seveda ne prevzemamo iz altruističnih razlogov, ampak zato, ker krizna žarišča vplivajo tudi na varnost samih ZDA.

• *Je za Slovenijo res tako zelo pomembno, da v prvem krogu ni bila sprejeta v Nato? Če govorimo s slovenskimi politiki, dobimo občutek, da je ta odločitev Nata za nas skorajda že usodna.*

Victor Jackovich

Kot sem že dejal, razumemo razočaranje Slovenije, ker ni bila povabljena v Nato, toda strateški cilj vaše države ostaja članstvo v Natu; glede tega ste na pravi poti, kajti Nato ni zavrnil Slovenije. Bili ste med prvimi kandidati za članstvo, posebej za nadaljnjo širitev. Ne gre za to, ali bo Slovenija sprejeta v Nato, ampak za to, ali je na pravi poti. In ker verjamem, da je, je samo še vprašanje časa, kdaj bo sprejeta.

• *Za jesen se pripravlja izredna seja slovenskega parlamenta o nesprejetju Slovenije v Nato. S tega vidika se zdi, da je zavrnitev naše države za slovensko politiko prvovrstno vprašanje.*

Seveda je, in podpiramo odprtje kar najširše in razumne razprave okrog članstva v Natu. To je pozitivno znamenje, vse dokler bo razprava odgovorna in poštena, predvsem glede tega, kaj je slovenska oblast opravila v prizadevanjih za članstvo. Ameriška vlada ne dvomi, da je Slovenija ustrezno predstavila svoja prizadevanja, se pripravila na kandidaturu itd. Odgovorna, poudarjam, odgovorna razprava o Natu bi bila tudi znamenje politične zrelosti v državi.

• *S strateškega vidika morada ni tragično, da nismo bili sprejeti v Nato v prvem krogu, če bo čez dve leti res slediti drugi krog širitve. Toda: je ta drugi krog širitve sploh realna perspektiva?*

Mislim, da o rokih in datumih nismo nikoli govorili. V komunikaciji iz Madrida je Slovenija izrecno omenjena in pohvaljena za dosedanja razvoj, zato tudi govorimo, da je prvi kandidat za nadaljnjo širitev. Ameriško stališče je, da ji morajo biti vrata za nadaljnjo širitev odprta, in pričakujemo, da se bo Nato širil tudi po sprejetju prvih treh držav.

Leto 1999 kot ciljni datum nadaljnje širitve verjetno izviraj iz Clintonovega govora pred volitvami oktobra lani v Detroitu, kjer je to širitev povezal s 50-letnico Nata. Gre za realistični rok, ki je resda odvisen od ratifikacije širitve, ki mora biti dotlej opravljena v vseh 16 državah članicah. Je pa leto 1999 vsekakor neura-

Izseljenski prelat Nace Čretnik — zlatomašnik

V nedeljo, 6. julija, je šmartinska cerkev v Velenju doživela posebno slavo: izseljenski duhovnik msgr. Nace Čretnik je daroval zlato mašo v svoji rojstni župniji.

Po dolgih letih tujine, kjer je bil posvečen (Brixen, 29. junija 1947) in kjer je pel novo mašo (Rim, 2. julija 1947) se je končno lahko zahvalil Bogu pod domačim zvonom, ki je pel ob njegovem krstu. Polna cerkev sorodnikov, prijateljev in znancev z vseh koncev Evrope je bila g. Čretniku gotovo v najlepše zadoščenje.

Vojna vihra je tudi g. Naceta Čretnika odnesla iz ljubljene domovine, on sam pa je kot duhovnik postal del domovine velikega števila tistih, ki so bili zaradi vojne in povojnih razmer prisiljeni izseliti se in si poiskati zavetja v tujini. G. Čretnik se je ustavil v Parizu, prek katerega se je veliko naših ljudi izseljevalo na druge kontinente.

Samo Bog ve, kolikim ljudem je g. Čretnik pomagal ne samo duhovno, ampak tudi materialno, tako je v težkih povojnih letih opravljal poleg pastoralnega še socialno delo. Dolga leta je bil voditelj izseljenskih duhovnikov, ki so se začeli redno zbirati na sestankih, da bi čim bolje uredili in uskladili pastoralno delo med Slovenci po Evropi in po svetu.

Zaradi zaslug je papež g. Čretnika povišal v prelata in mu s tem izkazal čast za neprecenljivo delo. G. Čretnik si je od svojega prihoda v Pariz prizadeval, da bi Slovenci v francoski prestolnici in bližnji okolici imeli svoje duhovno in kulturno središče. Tako se je leta 1981 sedež slovenskega pastoralnega središča preselil v nov Slovenski dom s hišo in dvorano ob podružni cerkvi sv. Terezije v Chatillonu. Dom pa je prerastel krajevne potrebe in

nudil marsikomu, ki je iz domovine ali drugih krajev potoval v Pariz, pravo domače ognjišče.

Gostoljubnost slovenskega doma v Parizu je okusil tudi marsikateri goriški Slovenec. Predvsem pa gre g. Čretniku zasluga, da je že pred dvajsetimi leti navezal stike z zamejskimi Slovenci, kar je bilo za tisti čas prava redkost. V živem spominu je še gostovanje zbora L. Bratuž, Števerjanskega ansambla L. Hledeta, Dramske skupine iz Standreža in mnogih drugih posameznih umetnikov.

G. škof Jože Smej je v slavnostnem nagovoru v cerkvi poudaril slavljenčevo ljubezen do domovine, predanost Bogu in slovenskim ljudem, pa še veliko ljubezen do gora, nekakšnega simbola hrepenenja in iskanja Najvišjega.

G. prelat Nace Čretnik, naj Vam Bog povrne za vse dobro, kar ste ga med Slovenci po svetu delili s predanostjo in zaupanjem v Božjo pomoč!

V-Č

NOVI GLAS, 31.7.1997

dni ciljni rok nadaljnje širitve.

• *Kako se je z nesprejetjem v Nato spremenil strateški položaj Slovenije? Zdaj namreč ne gre več toliko za vprašanje, kaj početi z novimi članicami Nata, ampak s tistimi, ki so ostale zunaj.*

Če gledate na širitev Nata kot na kontinuirani proces — vsaj mi tako gledamo nanjo — kot na evolucijo, ne pa kot na statično sliko, na kateri bi bile vrisane meje, se strateški položaj Slovenije kvečjemu izboljšuje. Morate vedeti, da ste šele šest let samostojni in da ste v tem času dosegli visoko stopnjo zaupanja v svojo samostojnost.

Če kot tujec pogledam nazaj v leti 1991 in 1992 in na tedanji krhek položaj, ko se ni vedelo, ali imate res trdne temelje nove države, lahko rečem: da, vaša neodvisnost in suverenost nista ogroženi. Nihče vam ne grozi na mejah, ni nevarnosti za vašo neodvisnost, lahko se povezuje v evropske strukture, tu ste povsem svobodni.

• *Lahko po dveh letih službovanja v Sloveniji ocenite, kakšne so možnosti za izboljš-*

šanje slovensko-ameriških odnosov?

Predvsem moram reči, da je osnova teh odnosov zelo trdna in zdrava. Na tej osnovi se lahko odnosi razvijajo naprej, predvsem v poslovni sferi, posebej po liberalizaciji pravnega okvira za tuje naložbe, kar je bilo ugodno sprejeto tudi v ZDA kot znamenje zaupanja do vseh tujih investorjev.

• *Kar zadeva vizume za potovanja Slovencev v ZDA, pa kaže, da se postopki prej otežujejo kot poenostavljajo.*

Brezvizumski režim vstopa v ZDA velja samo za prebivalce 25 držav sveta in sodim, da je razširitev te ureditve vprašljiva. Morate se namreč zavedati, da znotraj ZDA ni nikakršnih ovir za pretok ljudi, zato moramo ves nadzor nad njimi opraviti pred vstopom v državo.

• *O odpravi tega režima za Slovenijo torej ne razmišljate?*

Vsekakor bomo to možnost še naprej proučevali.

Mitja Meršol

Darijan Košir

Delo, 6. avg. 1997

Dr. VELJKO RUS

Ljubljana, Slovenija

— Antikomunistični manifest —

Razmišljanje ob tekstu *Ura evropske resnice za Slovenijo*

»Leta 1991 je ostala Slovenija v okviru razsvetljenstva in liberalnosti, ker je — za razliko od Srbije — pristala na zahodna merila človekovih pravic in dejanskega strankarstva oziroma zgolj obrambne in ne osvajačne — irendentistične — vojne. Gentilizem leta 1991 ni prodril; ostal je podrejen kot ideološko in čustveno sredstvo. Prodira šele v današnji desnici, ki pomeni provincializacijo in klerikalizacijo nekdanjega DEMOS-a. Leta 1994 prevzema v njem oblast in mu daje ideologijo, čeprav oboje na hinavski način, navidez zakrita, reklerikalizirajoča se zunanja katoliška cerkev...«

(Taras Kermauner, član SAZU, Borec, 1994, št. 535-537, 977)

Ko sem pred leti prebral zgornje vrstice, se mi je zdelo, da Kermauner pretirava. Bil sem predaleč od teh krogov, da bi lahko zaznaval tendence, ki so bile bolj posvečenim že tedaj očitne. Danes, po nešteti skupnih nastopih razumnikov iz kroga Nove revije in vodilnih teologov ljubljanske nadškofije, lahko rečemo, da cerkev v tem krogu ne prevzema več oblasti na »hinavski«, temveč na povsem odkrit način. To je dobro, saj se s tem omenjena skupina konstituira kot odgovorna koalicija somišljenikov. Njihov zadnji nastop je objava teksta, ki nosi naslov »Ura evropske resnice za Slovenijo«. Tekst lahko delimo na dva dela:

1. Na vsestransko analizo stanja na Slovenskem; le ta obsega kar deset poglavij in zajema tako rekoč vsa področja našega življenja.

2. Na program »korenitih sprememb«, ki naj bi pomenile prelom z našo preteklostjo oziroma odpravo tako imenovane »postkomunistične enklave«.

Ad 1. Analiza stanja

Kljub vseobsežnosti prvih desetih poglavij, ta del ne zasluži posebne pozornosti, saj ne prinaša niti novih podatkov niti novih stališč. Celoten tekst povezuje teza, da so za vse težave in za vse deformacije na področju gospodarstva, kulture, znanosti in celo mednarodne politike krivi »ljudje kontinuitete«, saj »skoraj vse centre moči zasedajo ljudje, ki so si oblikovali mišljenja in metode vladanja v času enostrankarskega sistema«. Pri tem podpisniki tega teksta ne mislijo na kulturno-zgodovinsko breme, ki smo ga Slovenci prevzeli iz klerikalno-komunističnih časov tega stoletja, pač pa z neverjetno lahkoto zožijo krog krivcev na bivše komuniste.

Podpisniki ne iščejo razlage za sedanje težave v prevladujoči politični kulturi niti v svojevrstni socialni strukturi, za katero je značilno primestno in zdaj že tudi deindustrializirano prebivalstvo, ampak vidi jo vir vseh težav v tem, da bivša partijska nomenklatura še vedno drži v rokah vse niti družbenega dogajanja.

Jasno je, da takšni diagnozi stanja ustreza samo ena terapija: odstranitev vseh »ljudi

V zadnjih dveh številkah AD je bila objavljena v celoti »Ura evropske resnice za Slovenijo«, tu sledi odgovor, ki ga je v Delu 26. julija objavil dr. Veljko Rus, član SAZU, ki je do izjave zelo kritičen, čeprav v njej najde tudi pozitivne točke. Med slabostmi, ki jih je opaziti s tako ali drugače močno opredeljenimi rojaki, je ta, da upoštevajo le poglede, ki sovpadajo z lastnimi, a je zelo koristno vedeti zelo natančno, kako gledajo na zadevo tisti, ki zagovarjajo nasprotno ali celo sovražno stališče. Slednje pač lahko daje vpogled v to, kako koristneje zagovarjati ali usmerjati lastno argumentiranje in morda vsaj deloma razoroževati stališča nasprotnika ali sovražnika. Zdi se mi, da rojaki tako tu v ZDA kot tudi v Sloveniji to premalo upoštevajo.

dr. Rudolph M. Susel

kontinuitete s komandnih položajev«. Toda tudi če bi sprejeli tovrstno terapijo slovenske družbe, kaj hitro naletimo s celo vrsto težav. Treba je namreč najprej odgovoriti na vprašanje:

— KDO so in kdo niso ljudje kontinuitete? So to samo sedanji člani Združene liste in Liberalne demokracije? Menda ne vsi kar po vrsti samo zato, ker so člani teh dveh strank? Mar niso med njimi tudi taki, ki zaradi mladosti ali drugih razlogov sploh niso bili funkcionarji v partiji? Ali niso v Združeni listi ostali predvsem tisti, ki so tam zaradi prepričanja in ne le zaradi prejšnjega koristolovstva? In ali niso v pomladnih strankah tudi ljudje kontinuitete, taki, ki so iz koristolovskih razlogov bili prej v partiji, zdaj pa so v pomladnih strankah?

— KAKO naj bi se te ljudi kontinuitete odstranilo z vodilnih položajev, če so bili legalno izvoljeni na svobodnih volitvah? Ali jim bomo vzeli aktivno volilno pravico in pustili le pasivno? In če, ali ne bomo s tem kršili ene od osnovnih človekovih pravic? Ali pa jih bomo s pritiskom ljudi z ulic prisilili, da sami odstopijo z vodilnih položajev? Morda bo to lažje doseči s sindikatom, če je v pravih rokah? Če le ta organizira delavstvo, menda ne bo težko prej ali slej izsiliti odstopov vodilnih ljudi v podjetjih?

— In kdo so tisti ljudje diskontinuitete, recimo jim pomladniki, ki naj bi zasedli komandne položaje? Mar med njimi ni veliko takih, pri katerih prav tako prevladuje stara miselnost oziroma »so si oblikovali mišljenje in metode vladanja v času enostrankarskega sistema?« Ali niso ti spreobrnjenci še manj zanesljivi in bolj koruptni kot tisti, ki ostajajo tudi deklarativno komunisti? In tudi če so mlajši, ali niso pogosto še manj tolerant-

ni in manj urbanizirani kot tisti, ki so jih izučile trpke skušnje iz preteklosti?

Sicer pa čas prinaša svoje in rešuje probleme, ki jih podpisniki »Ure evropske resnice« ne morejo rešiti po demokratični poti. Te probleme rešuje spontana ali naravna rotacija elit, bodisi da poteka na podlagi odhajanja starih ali pa prihajanja novih ljudi na vodilna mesta.

Empirična raziskava, ki jo je pred letom dni izvajal Inštitut za družbene vede pod vodstvom Antona Krambergerja, kaže da se je zgolj v času od leta 1988 do leta 1994 umaknila z vodilnih položajev dobra tretjina politične elite in da sta zdaj namesto njih na vodilnih političnih mestih že dve petini novih ljudi. Če se bo ta trend nadaljeval, bo čez pet let na vodilnih mestih le še slaba tretjina starih kadrov, čez deset pa nihče!

Mar ni to dovolj intenziven proces menjave politične elite? Mar ne bi bil še hitrejši škodljiv ali celo nevaren za kvaliteto upravljanja slovenske države? Ali podpisniki želijo obnoviti znamenito zahtevo Demosa iz oktobra 1993, da se v nekaj mesecih zamenjajo vsi direktorji (šolskih, zdravstvenih itd.) zavodov? Ali nam torej podpisniki napovedujejo »drugo fazo revolucije«, nekaj, kar poznamo že iz prejšnjih časov?

Zdi se da gre prav za to poslednje, zakaj stavek »da sedanje stanje zahteva korenito spremembo« ne more pomeniti nič drugega kot prehod iz evolucije v nekakšno desno revolucijo. Mar je mogoče drugače razumeti stavek: »Položaj je žal dosegel tako porazno stopnjo, da ga ne bo mogoče izboljšati, če bomo nadaljevali po starem«.

Morda bi bilo — ob teh pozivih na prelomna dejanja — dobro vprašati podpisnike: ali niso že do sedaj spremembe potekale prehitro in premalo kvalitetno? In ali se to vprašanje ne zastavlja samo po sebi, ko gledamo nove politike iz pomladanskih in drugih strank in ko na žalost ugotavljamo, da niti po izobrazbi, niti po politični kulturi in niti po skušnjah ne dosega ljudi kontinuitete? Teh vprašanj si podpisniki očitno ne zastavljajo, čeprav brez odgovorov nanje ni mogoče ravnavati odgovorno.

Več kot simptomatično pa je, da si jih vse bolj pogosto zastavljajo tuji strokovnjaki. Naj navedem samo za ilustracijo naslov referata, ki je pred kratkim dobrodu razburil udeležence mednarodne konference, še posebno tiste iz postsocialističnih držav: »Success Without Shock Therapy in Eastern Europe: The Case of Slovenia!«

Ad 2. Program korenitih sprememb

(dalje na str. 15)

Prispevki za novejšo zgodovino 1—2

V rubriki Književni listi časnika Dela je izšel opis najnovejšega, 379 strani obsegajočega XXXVI. letnika z zgornjim naslovom, ki jih izdaja Inštitut za novejšo zgodovino v Ljubljani. Ta letnik prinaša prispevke, ki pogosto obravnavajo tudi zgodovino 2. svetovne vojne in čas po njej. Tako tudi ta letnik. Kar sledi, so povzetki opisa celotne številke.

— Ur. AD

Dr. Dušan Biber v razpravi »OSS o Jugoslaviji — vojna do iztrebljenja« predstavlja študijsko delo analitskega oddelka ameriške obveščevalne službe o jugoslovanski notranji situaciji v letih 1942—1945.

Dr. Aleš Gabrič v razpravi »Preimenovanja krajevnih in uličnih imen 1945—1995« ugotavlja, da je bilo spreminjanje krajevnih in uličnih imen eno izmed vidnejših zunanjih obeležij zamenjave oblasti leta 1945.

... Sledi poseben razdelek Žrtve druge svetovne vojne na Slovenskem (uredil ga je dr. Janez Šumrada), v katerem so objavljeni prispevki z okrogle mize, ki sta jo o tej problematiki 21. maja 1996 pripravila Zveza zgodovinskih društev Slovenije in Inštitut za novejšo zgodovino na gradu Snežnik. Besedila, objavljena v tem razdelku (med str. 159—259) bodo izšla tudi v posebni publikaciji.

Gre za danes še posebej izzi-ven vidik novejšje slovenske zgodovine, ki ga osvetljujejo dr. Tone Ferenc (z razpravo Možne poti do skupnega števi-

la smrtnih žrtev druge svetovne vojne na Slovenskem), prof. Jože Dežman (z razpravo Talci zgodovine? Viktimološka skica Slovenije 1941—1945), mag. Damijan Guštin (z razpravo Žrtev kot objekt in subjekt vojne. Slovenski tisk o žrtvah v letih 1941—1945), mag. Boris Mlakar (z razpravo Epuracija in povojne žrtve v Zahodni Evropi) in prof. Stane Okoliš (z razpravo Žrtve druge svetovne vojne na ožjem Notranjskem).

Ob tej priložnosti naj opozorimo na ugotovitve iz razprave J. Dežmana, ki po do- slej zbranih podatkih ugotavlja, da je bilo žrtev druge svetovne vojne med Slovenci od 65.000 do 75.000 (4,0—4,5 odstotkov prebivalstva).

Padlih partizanov, pobitih sodelavcev narodnoosvobodilnega gibanja in drugih civilnih žrtev represije nasprotnikov NOG je bilo od 40.000 do 50.000 (2,5—3,1 odstotkov prebivalstva), posledica okupatorjeve mobilizacije v nemško vojsko je bilo več kot 10.000 mrtvih (0,6 odstotkov prebivalstva), v vrstah slovenskih nasprotnikov NOG pa je bilo več kot 15.000 žrtev (0,9 odstotkov prebivalstva).

Ob razpravah omenjenih avtorjev je objavljen tudi redigiran in avtoriziran zapisnik vsebinsko zelo bogate diskusije na okrogli mizi, v kateri so sodelovali še drugi uveljavljeni poznavalci dogajanja v času 2. svetovne vojne na Slovenskem.

Kaj se dogaja v Sloveniji? Z Ameriško Domovino boste vedno na tekočem!

BRICKMAN & SONS
FUNERAL HOME

21900 Euclid Ave.

481-5277

Between Chardon & E. 222nd St. — Euclid, Ohio

WATJ 1560 AM

PRESENTS

Weekend Polkas

Saturday

8:00 a.m. - 10 a.m. Polkas with Al Markic

10 a.m. - 12 Polka Spotlight,

Host Joe Godina

12 - 1 p.m. Mario's International Music

Host Mario Kavcic

1 p.m. - 3 p.m. Almar with Guest Musician

3 p.m. - 5 p.m. Polkatime America

Sunday

10 a.m. - 10:30 a.m. Magic Sound of the Button Box

Host John Pestotnik

10:30 a.m. - 11 a.m. Reflections of the

New Slovenia

Hostess Linda Cimperman

11 a.m. - 1 p.m. Polka Fun With Al & Harry

Host Al Markic & Harry Faint

1 p.m. - 2 p.m. Polka Tributes

Host Al Markic

2 p.m. - 3 p.m. International Hour

Host John Krizancic

3 p.m. - 5 p.m. Polkatime America

Slavnostna otvoritev »Železne ceste« Ljubljana-Trst leta 1857

Tramvajski vozovi št. 6 in koleselj na cesti ob manjši železniški postaji pri Sv. Andreju, kamor se je leta 1857 pripeljal z Dunaja cesar Franc Jožef (iz knjige *Sprehodi po Trstu*)

Eni so hiteli s krašenjem hišnih pročelij, drugi so hiteli proti morju, kjer so Lloydove ladje čakale, da odplujejo proti Nabrežini cesarju naproti, tretji pa so jo mahali proti novi železniški postaji, da dobijo prostor na za to priložnost postavljenih tribunah. Na novi cesti ob vhodu na Postajni trg je mestna občina postavila močilen lesen slavolok s posvetilom Njegovemu Veličanstvu.

Ob 9. in pol je bila tudi mestna vojaška garnizija že razvrščena na trgu pred postajo. Ob istem času sta dva topovska strela naznanila, da slavnostni vlak že brzi po kraški planoti nad Trstom. Čez dobre pol ure se je lokomotiva prikazala iz globokega zaseka nad nabrežinsko obalo ob nepopisnem navdušenju ljudi, ki so ta prizor opazovali z ladij na morju, ki so nato spremljale slavnostni vlak z visokimi gosti proti Trstu. Ob prihodu na grljansko postajo so se oglasile prve topovske salve, ki so se nato nadaljevale vzdolž proge.

V takem slovesnem ozračju se je slavnostni vlak bližal svojemu cilju. Ko se je prikazal iz tunela pod Greto, je zbrani množici na končni postaji zastal dih, saj ogromna večina izmed prisotnih je prvokrat v svojem življenju videla »železno kačo«.

Točno ob 10.30 je slavnostni vlak, ki ga je vlekla okrašena lokomotiva »Miramar«, zapeljal čez viadukt nad Lazaratom na postajo, ki je stala na dvignjenem nasipu na koncu današnje ulice Flavio Gioia. Ob navdušenih klicih večtisočglave množice je prvi izstopil cesar Franc Jožef s svojim spremstvom princev Ferdinanda in Leopolda, nato častni gostje, ki so se bili zjutraj vkrkali v Ljubljani.

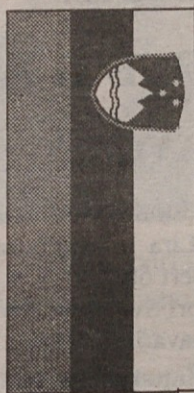
Po pozdravu župana Muzija

de Tommasinija je škof Jernej Legat ob asistenci številne duhovščine blagoslovil dokument, ki ga je sam cesar vzdal in nato položil zadnji kamen. Sledila je blagoslovitev lokomotive, nakar je iz novozgrajenih vodnjakov prvič privrela voda, speljana iz nabrežinskih izvirov, duhovščina pa je zapela slovesni Tedeum.

Po slavnostni večerni predstavi v gledališču Mauroner je cesar Franc Jožef s svojim spremstvom ob desetih zvečer z vlakom po novi progi odpotoval proti Dunaju. Prenočil je v podružnici lipiške konjarne v Prestranku pri Postojni, od koder je naslednji dan nadaljeval pot proti domu.

Ob robu tega pomembnega dogodka (slavnostne otvoritve železne ceste), ki ga je doživeto spremljalo vse mesto, velja omeniti, da se program slovesnosti ni izčrpal s cesarjevim odhodom, temveč se je nadaljeval še naslednja dva dneva. Domači in tuji gostje so si namreč ob tej priložnosti ogledali še nabrežinski vodovod, v sredo, 29. julija, pa so se s posebnim vlakom odpeljali v Postojno, kjer so si skupno z ljubljanskimi oblastmi ogledali že takrat znano jamo.

Alojz Tul
NOVI GLAS, 31.7.1997

Antikomunistični manifest...

(nadaljevanje s str. 14)

V zadnjem, enajstem poglavju navajajo podpisniki tisto, kar »je najmanj, kar je treba storiti«. Svoje zahteve so strnili v deset odstavkov. Prvi, najboljše, zahteva od Republike Slovenije, da se jasno in nedvoumno izreče »za prekinitev s prejšnjim totalitarnim sistemom in z njegovo prakso, ki se nadaljuje v slovenski tranzicijski dobi«.

Takšna zahteva je nedvomno utemeljena zlasti zato, ker se praksa nekdanje partije bolj ali manj ohranja v sedanjih političnih strankah, morda še v večji meri v pomladnih strankah kot v strankah kontinuitete. Vendar pa je treba dopolniti omenjeni predlog podpisnikov z dvema — po moje bistvenima — dopolniloma:

a. Z bolj specifično obsodbo prejšnjega režima; če ga označimo za totalitarne in človekove pravice teptajočega, povemo premalo in hkrati preveč. Premalo, ker s prstom ne pokažemo na tisto, kar je bivši režim spreverglo v totalitarne, kljub temu da legalni sistem ni bil tak. Treba je povsem precizno obsoditi dejstvo, da je bila partija nad državo in da država kot instrument partije ni mogla biti pravna država.

To je še posebno pomembno zato, ker smo priča nenehnim poskusom političnih strank, da bi — podobno kot partija — tudi sedanje politične stranke spreminjale pravno državo v instrument strankarske samovolje.

b. Z bolj kompleksno zahtevo po prekinitvi ne samo z nedavnim komunizmom, ampak tudi z nekdanjim klerikalizmom. Klerikalizem in komunizem sta namreč siamska dvojčka in — kakor je pogosto poudarjal Wilensky — komunistične stranke so bile močne predvsem v tistih državah, kjer je klerikalizem prevladoval v političnem življenju.

To seveda velja tudi za Slovenijo, v kateri se zgodovina ni začela leta 1945 in kjer se zaradi klerofašizma cerkvenega vodstva in desnih strank na pragu druge svetovne vojne napredni in svobodoljubni ljudje niso mogli vezati na nič drugega kot na komunistično partijo.

Izjava slovenskega parlamenta, ki bo obsodila komunizem in klerikalizem hkrati, bi zares delovala osvobajajoče in pomiritveno. Nasprotno pa izjava, ki eksplicite obstoja komunizem, hkrati pa implicite poskuša politično rehabilitirati ali celo promovirati katoliško cerkev oziroma njen klerikalizem, ne pomeni nič drugega kot antikomunizem, ki po svoji kulturni naravi in socialni funkciji ni nič drugega kot komunizem.

Dejstvo je namreč, da sta bila in sta komunizem (če ga pojmuje kot diktaturo partije) in klerikalizem (če ga pojmuje kot spolitizirano cerkev) nedemokratični in neliberalni, iz dogem izhajajoči in hierarhično avtoritativni obli-

ki vladavine. Dejstvo, da se v cerkvi in tudi v slovenskem parlamentu vse bolj pogosto ponavljajo izjave, da je morda liberalizem še hujši nasprotnik družbe kot komunizem, samo po sebi pove, da so ti ljudje znanilci neliberalne prihodnosti in kandidati za to, da izpeljejo »drugo fazo revolucije«, ki naj bi pomenila »tranzicijo« iz antikomunizma v antiliberalizem.

Če bomo to dopustili, potem se tudi Sloveniji lahko zgodi tisto, kar je Kermauner dejal o Demosu: regresijo v »provincializacijo« in »klerikalizacijo« slovenske družbe.

V naslednjem odstavku omenjajo podpisniki zahteve, ki jih je treba — po mojem mnenju — v celoti in čim prej realizirati, bodisi da gre za obsodbo povojnih zločinov bodisi za žrtve političnega zatiranja, za kulturno označitev množičnih grobišč ali pa za razveljavitev političnih sodb.

Ne bi pa smeli sprejeti zahteve, da se imenuje osebe, ki so v teh dejanjih sodelovale — ne zaradi obzirnosti do njihovih svojcev, ampak zato, ker je večina sodelovala pri teh dejanjih pod hudo prisilo. Ne gre torej za krščansko usmiljenje ali odpuščanje, ampak le za upoštevanje tega, da niso storili dejanj prostovoljno in so bili zategadelj tudi sami žrtve totalitarizma.

Vso podporo zasluži tudi četrta odstavka, ki zahteva »sankcije zoper tiste, ki ne spoštujejo meja svojih pristojnosti«. Takih zdaj ni nič manj kot poprej; morda jih je celo več, zato bi morali poleg že uveljavljenega računskega sodišča uvesti tudi politično sodišče, ki bi učinkovito sankcioniralo politično samovoljo oblastnih organov in političnih strank.

Povsem upravičene so tudi zahteve podpisnikov, ki jih vsebuje peti odstavek. Res je treba »brez odloga pravno razčistiti postopke in mahinacije v obdobju tranzicije«, vendar pa pri tem ne gre le za pravno razčiščevanje »neznažne prakse ljudi kontinuitete«, ampak tudi za sodno revizijo »neznažne prakse ljudi diskontinuitete«! Če bi šlo le za prvo skupino, na pa tudi za drugo, se bomo kaj hitro vrnili v čase »razrednega sodstva«.

Sicer pa imajo podpisniki prav, ko pravijo, da pri tem ne gre samo za abstraktno pravičnost, ampak za zaščito pravne države; gre za to, ali bomo dobili nov podjetniški sloj, ki bo zmožen uspešno gospodariti v legalnih mednarodnih okvirih, ali pa bomo dobili sloj, ki bo sebe vzdrževal z mafijskimi omrežji.

(Konec prihodnjič)

Progressive Slovene Women of America
proudly announces the Fourth Edition of
**Treasured Slovenian and
International Recipes**

Name
Address
City/State/Zip
Number ordered (\$15.00 + \$3. S/H each book)
(in U.S. Dollars)
Make checks payable to "PSWA COOKBOOK" Mail to
15335 Waterloo Rd., Cleveland, OH 44110

MALI OGLASI

Machinist
CNC LATHE OPERATOR
Set-up and operate
Must be experienced
Alean A/C plany
Good benefits, plus 401K
SHAKER NUMERIC MFG.
1080 E. 222 St., Euclid, Ohio
486-0900 (33-34)

FOR RENT

Modern 3 room apt., next to
Slovene Home for the Aged,
off Neff Rd. Call 531-5754 or
951-3087. (x)

Misijonska srečanja in pomenki

1195. Po uradni listini ustanovitve MZA-CMA

je obvezno v *testamentu* navesti točen naslov (address) organizacije, ki je stalen, od ustanovitve. Naj vsak poskrbi, da tega točno navede in je na rezidenci glavnega blagajnika Rudija Kneza:

*Catholic Mission Aid-
Misijonska znamkarska akcija
17826 Brian Avenue
Cleveland, OH 44119
U.S.A.*

V ZD imamo poleg advokata Albina Lipolda, ki odhaja ravno v pokoj, še dva zelo naklonjena advokata, ki sodelujeta tiho že leta za MZA:

Mr. Anthony Lavriša Jr., 1076 E. 176 St., Cleveland, OH 44119, tel. 692-1172 (office); in

Mr. Večeslav Sešek, 2500 N. Kuther Rd., Apt. 224, Sidney, OH 45365-9308. Ta že leta pripravlja testamente starejšim, ki želijo kaj zapustiti MZA po smrti. Tudi sam želi, kot dr. Jože Gole, zapustiti večino svojega imetja po smrti CMA-MZA.

Popravek: V MSIP 1192 je skrat ponagajal in nadaljevanje poročila o MZA Windsor-Detroit označil kot del poročila o pikniku v Milwaukeeju. Obžalujemo!

Ob odhodu v Večnost hitim k nebeškemu Očetu s posebnimi prošnjami za sodelavce v MZA

Ostanite lojalni člani(-ce) MZA. Če se pojavi med vami v odseku kak nergač, izogibajte se ga kot gobavca. Naj čuti, da je sam in brezmočen pri rušenju.

Vsak odsek je neodvisen in deluje svobodno, kot ve in zna kako, že dolga leta. Kjer imate največ izkušenj, tam gradite in Bog bo blagoslavljal.

Izločite iz odbora, kar je dosedaj po pravilih MZA-CMA vsako leto naloga duhovnega vodja koncema leta pri spremembah odbornikov vsakega, ki začne kaj rušiti, kar večina demokratično in z glasovanjem odobri. Nič odlašanja. Predsednik(-ca) naj napravi odločitev s kratko operacijo: Izločitvijo takega nergača.

Zapomnite si, da nisem v enem primeru še doživel vsa leta, da bi kdo, ki je s takimi »potegnili«, spremenil mišljenje in se opravičil, prosil odpuščanja in se poboljšal ter sodeloval. Poznam nekatere dolga leta, so lahko inteligentni, a je v takih značajih nekaj, kar samo Bog lahko razume, da so nepoboljšljivi.

Vsak dar mora iti skozi blagajnikove knjige, kot tudi ček, vzeti iz banke, samo z njegovo odločitvijo.

Nihče nima pravice vzeti

čeka iz MZA bančnega depozita na svojo roko, ampak mora vedno storiti to preko glavnega blagajnika Rudija Kneza z odobritvijo glavne tajnice Sonje Ferjanove, ki je edina pooblaščenka podpisovati MZA čke, kot sem to delal leta sam, dokler sem mogel. Nihče drugi nima pravice čke podpisovati ali zahtevati. Tajnico Ferjanovo sem zato določil, ker ima z menoj nad 20 let izkušenj pri ožjem sodelovanju. Tudi korespondenco z odseki in misijonarji in bogoslovci vodi in usmerja ona, po potrebi.

Vsa korespondenca s škofi, ravnatelji semenišč, posameznimi misijonarji pripada njeni odgovornosti, da teče vse v redu in brez odlašanja.

Vsa davčna potrdila (income tax receipts) izdaja samo blagajnik clevelandske MZA in nihče nima pravice zahtevati t.i. potrdila, za kak poseben dar, ki ga želi poslati komu po svertu kot njemu dani nemisijski dar.

Glavna tajnica Ferjanova ima mojo željo voditi MZA odločitve ob sodelovanju drugih vodilnih in po posvetovanju z njimi, dokler je fizično, psihično, intelektualno in organizacijsko sposobna obvladati to odgovorno delo. Ta moja odločitev je veljavna, kot po Pravilih CMA-MZA, ko je na koncu leta duhovni vodja odgovoren za odobritev novega člana vodstva odseka ali za kako drugo važno funkcijo v MZA.

Upam, da ne bo nobenih težav z večino, ki jo leta poznam in vem, kako je lojalna in polna dobrih želja pomagati vsem slovenskim misijonskim garačem na terenu.

Nadškof dr. France Rode piše 17. julija.

»Danes me je obiskala gdč. Ferjan in mi od Vaše strani izročila \$500 za ljubljansko semenišče. Iz srca se Vam zahvalim za Vaš dar. Naj Vam Gospod poplača Vašo dobroto. Bogoslovci, kot tudi jaz ose-

bno, pa se Vas bomo spominjali v naših molitvah.

Škofovsk služba v Ljubljani ni ravno lahka, pa z Božjo pomočjo bo šlo. Priporočam se Vam v molitev. S spoštovanjem Vas iskreno pozdravljam, Vaš, Franc Rode.«

Ob kratkem obisku Ferjanove po mojih navodilih v Sloveniji za dva tedna v juliju, je ponesla moje ideje in želje MZA naslednjim: nadškofu dr. Rodetu in dr. Šuštarju ter škof dr. Krambergerju, ravnatelju bogoslovcev v Mariboru dr. Marjanu Turnšku in premeščenemu ravnatelju dr. Francu Šuštarju v Ljubljani oz. na novem mestu župnika v Grosupljem.

Sešla se je s Francitom Trstenjakom, direktorjem Radio Ognjišča in ravnateljem tiskovne družbe Ognjišče, Boleta, v Šentvidu na Štuli.

Ureja se tudi organizacijski postopek za MZA-CMA stalno razstavo zgodovinskega gradiva, misijonskih pisem in fotografij, mnoge korespondence in dokumentov, ki jih bo dr. Arnez v svojih načrtih, kot je obljubil, skušal izpeljati. Vrsta škatelej materiala je že po morskemu na poti v Slovenijo. Prosil sem ga, da počaka prihoda gdč. Ferjan, kadar bo mogoče, da skupaj pregleda vsebino, ker se ona na vsebino in celoto zelo spozna.

Srečala je v Mariboru tudi dr. Ivanko Tadini, ki se je silno začudila, ko ji je povedala, da je dobivala štiri leta mesečno po \$300 pomoči od MZA za teološki študij misijologije, po izrecnem dogovoru in na prošnjo mons. dr. M. Jezernika iz škofa dr. Rožmana šolnine, za študij misijologije, za to darovanih v vsoti MZA \$35.000 ljubljanski nadškofiji.

Rev. Charles Wolbang CM
St. Joseph's Seminary
65 Mapleton Rd. P.O. Box 807
Plainsboro, NJ 08536-0807
Telefon: 609-520-8839
Fax: 609-452-2851

KOLENDAR

AVGUST

23. — Študentska vokalna skupina Lira iz Maribora priredi koncert ob 7.30 zv. v farni dvorani pri Sv. Vidu. Po koncertu zabava in ples.

24. — Župnija Marije Vnebovzete ima piknik na Slovenski pristavi. Maša ob 12. uri opoldne, sledi kosilo, za zabavo igra orkester Veseli godci.

31. — Pevski zbor Korotan priredi vrtno veselico, z večer-

... Ko smo ustanavljali »Sava«

(nadaljevanje s str. 10)

krat ustavili pri Howard Johnson restavracijah na »turnpike-u«. Povsod smo povzročali veliko pozornost. Zaradi zastav na avtomobilu ter tuje govorečih potnikov je pač bilo mnenje, da smo kaki diplomatski ambasadorji. Le katero državo zastopamo, to jim ni bilo jasno.

Prihod v Cleveland ter ustanovitev »SAVE«

V zgodnjem jutru nas je »lastovka« srečno pripeljala pred hišo mojega strica in tete, na Bonna Avenue, v bližini župnije sv. Vida v Clevelandu. Naš prihod je strica zelo preseglo. Po gostoljubni pogostitvi z zajtrkom, smo se na hitro še oglasili pri ostalih sorodnikih in znancih, nato pa šli v Baragov Dom na St. Clair.

V dvorani je bilo zbranih že veliko mladih ljudi. Največ, se razume, jih je bilo iz Clevelanda, prisotni so pa bili tudi rojaki iz Chicaga, Minnesote in Toronta, ter mi iz New Yorka.

V večini smo si bili še tujci, pa ne za dolgo. Po prisrčnem sprejemu in dobrodošlici smo izvolili organizacijski odbor: govorili, poslušali, predlagali, se spoznavali, zabavali, volili in končno ustanovili društvo SAVA. Črke so pač kratice za »Slovenski Akademiki v Ameriki«.

Vsi smo odhajali z zadovoljstvom in prepričani, da se je rodilo nekaj pomembnega. Z upanjem na čim boljše delovanje smo sprejeli dolžnost, da v naših mestih organiziramo podružnice takoj po vrnitvi.

Z imenom SAVA pa vsaj jaz nisem bil zadovoljen. Zdelo se mi je, da je preveč častihlepno in da tudi izključuje mladino, ki še ni ali ne bo akademska. Moj predlog, naj bi se imenovali le »slovenski študentje v Ameriki«, ali pa še samo »slovenska mladina v Ameriki«, je

jo in plesom, na Slovenski pristavi.

SEPTEMBER

7. — Oltarno društvo Sv. Vida priredi kosilo, v dvorani sv. Vida.

14. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

21. — Društvo SPB Cleveland sponzorira romanje k Žalostni Materi božji v Frank, Ohio. Sv. maša ob 12. uri, druge pobožnosti ob 2h pop.

21. — SKD Triglav, Milwaukee priredi Vinsko trgatev na Triglavskem parku.

OKTOBER

4. — Fantje na vasi imajo koncert ob 20. obletnici obstoja v SND na St. Clairju.

5. — Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete priredi kosilo, v šolski dvorani.

12. — Klub upokojencev Slovenske pristave priredi »Koli-ne« na SP.

25. — Štajerski in Prekmurški klub priredi martinovanje v SND na St. Clair Ave.

bil poražen. Zavzemal sem se tudi za to, da bi bila ta povezava za obe Ameriki, južno in severno.

Ime SAVA je prevladalo in bilo sprejeto. Jaz sem pa sodil, da je vsaj polovico prisotne mladine in še veliko te, ki se ustanovnega sestanka ni mogla udeležiti ali o njem ni vedela, želela se združiti v društvo, ki bi jo povezovalo na družabnem in socialnem polju, ter le obrobno na akademskem. Sprejeto ime pač izključuje vse, ki niso iz enega ali drugega vzroka možni ali željni to stopnjo izobrazbe doseči.

Ko se je pozneje začelo delovanje društva v slovenskih skupinah, se je tako že začela ta ločitev. Vem, da se je to dogajalo v New Yorku in tudi v Clevelandu. Mnogi zavedni Slovenci, dobri in navdušeni, delavni rodoljubi se niso počutili dobrodošli in zaželeni, ker niso bili akademsko »kvalificirani« oz. niso pričakovali, da kdaj bodo. Rešeto je zajelo samo večje oziroma važejše rabe.

Glavni pobudniki za organiziranje društva SAVA, seveda z izjemami, so bili že diplomiranci, ali vsaj na poti do diplome. Se razume, da so bili upravičeni želje po akademskem združenju. Verjetno je bil to njihov glavni cilj in namen vabila. Mislim, da je bil nepričakovan tolikšen odziv od vse splošne mladine, ki ni bila akademske snovi, želela in hrepenela je pa po družabni povezavi.

To je bil v mojem mnenju eden glavnih vzrokov, zakaj se SAVA, od katere se je toliko pričakovalo, razočarala premnoge, v javnosti sploh in med člani samimi. Po začetnem navdušenju so se resnični akademiki pričeli oddaljevati, ali še sodelovati le bolj obrobno in mlačno. Verjetno se je nekaterim zdelo poniževalno in neumestno biti pri društvu, ki ni bil na dovolj visoki, ugledni stopnji.

Nasprotno so se pa drugi počutili zapostavljene in izrinjene, če akademsko niso zadovoljili kvalifikaciji članstva tega društva, saj se je večkrat z njimi ravnalo po mačehovski.

Nekateri izven nje so pa na SAVO gledali sploh s prezirom, kot na kakšno sama sebi važno, izključevalno a malo uspešno organizacijo za ohranitev skupnih ciljev in za ohranitev slovenske bitnosti v tujem morju. Že res, da so posamezni SAVI dosegli zavidljive uspehe v akademskem ali profesionalnem svetu, a do teh bi — in so — prišli tudi brez tega društva.

SAVA kot organizacija ni imela veliko akademskega uspeha. To se še posebno vidi v obeh njenih tiskovinah, tj. v obeh njenih tiskovinah, tj. *Vestnik* in *Odmevi*. Z redkimi izjemami ni na njihovih straneh ne znanstvenih, lepopisnih, umetniških, ekonomskih in verskih ali drugih akademskih prispevkov, kot bi se to lahko pričakovalo.

(Konec prihodnjije)

Dr. Zenon A. Klos

E. 185th Area

531-7700

-- Emergencies --

Dental Insurance Accepted

Laboratory on Premises — Same Day Denture Repair
COMPLETE DENTAL CARE FACILITY

848 E. 185 St.

(between Shore Carpet & Fun Services)